

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Égész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 37. szám.

Szeptember hó 11

Kifelé: BÉKE ÉS IGAZSÁG befelé: SZOCIÁLIS HALADÁS A MAGYAR POLITIKA ALAPELVE

Imrédy Béla miniszterelnök nagyszabású reformokat jelentett be kaposvári beszédében

Az új magyar élet beteljesülése felé való haladás, a minden magyar problémára kiterjedő iránymutatás nagy napja volt szeptember 4-ike. Ezen a napon az egész ország népe Kaposvárra figyelt, ahol Imrédy Béla miniszterelnök és Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter ismertették a kormány bel- és külpolitikai célkitűzéseit.

A magyarság, amelyet méltán lelkesítettek az ezeréves multnak az idei Szent Évből emlékeztetőbe idézett dicső eseményei, megerősítő hittel és bizakodással tekintet a jövő felé, amelynek irányát annyi határozottsággal és olyan körültekintéssel szabta meg a miniszterelnök. Az a beszéd, amelyet ünneplő tizezrek jelenlétében mondott el a miniszterelnök, méltó kiegészítője a Szent István-év ünnepi esemény-sorozatának, mert

kifejező és bizonyosága annak, hogy Szent István népe valóban a szentistváni hagyományok jegyében folytatja utját a második ezredév felé.

A magyar élet minden problémájára megnyugtató, nyílt és őszinte választ, megoldást, orvoslást jelentő beszédnek három célkitűzést fogadja bizonyára a legnagyobb lelkesedéssel és hálás szeretettel a magyar: „Igazság és béke” — ez a két szó ragyog továbbra is a magyar külpolitika pajzsán. Ezer esztendőn át csak azért és úgy maradhatott fenn a Kárpátok medencéjében Árpád népe, mert minden lelki és testi erejével, erőnyeivel és vérével az igazságot harcolta és védte meg Európa békéjét törökkel, tatárral szemben.

A magyar honvédség korszerűvé tétele, a magyarságnak ön-

védelemképessé tétele, az a másik, évtizedeken át szinte önmagunk előtt is titkolt magyar vágy, amelynek beteljesülését bejelentette a miniszterelnöki beszéd. Megkönnyebbülten fellelegezve veszi tudomásul a magyar nép, hogy

a magyar honvédségnek szabad lesz ezután tovább épülnie és kifejezésre juttatnia azokat az erőnyeket, amelyek évszázadokon át a világ legkötönyebb katonájává tették a magyart.

Az egész beszédnek végigvonuló harmadik alapvető szempont teszi a miniszterelnök nagyszabású megnyilatkozását a Szent István-év különös fényben ragyogó ünnepévé. Ez a szempont a szociális gondolatnak a keresztény szertetet örökké élő és végeredmény-

ben győzelemre hivatott eszméjének az egész vonalon való érvényesítése.

Az új ezredév alapjait a keresztény szeretet, a szociális gondolat kösziklájára építik a trianoni romokból újat építő kormányférfiaink.

Ebből a munkából kinek-kinek a maga helyén és Istentől adott képességei arányában ki kell vennie a maga részét.

Igazság és béke a külpolitikában; erő, fegyelem és szeretet a magyar belső életben, (ami tulajdonképpen itt is az igazság és béke elvének érvényesítését jelent) ezek azok a gondolatok, amelyek a miniszterelnöki beszéd lényegét teszik és indokolásul szolgálnak a bejelentett hatalmas, a miniszterelnök meghatározása-

szerint is a magyar életben forradalmi jelentőségű változásokat jelentő reformoknak.

Minden igazán magyarul érző ember, de

különösen a falvak népe egy emberként sorakozik fel a miniszterelnök és a kormány tagjai mögé a kaposvári beszéd nyomán.

Érzi, tudja, hogy elérkezett az idő, amikor mindenkinek a fedélzetén a helye, mindenkinek meg kell tennie a kötelességét, mert Magyarország jelene és jövője függ attól, hogy megállja-e helyét a magyar abban a világban is, ujjraformáló korszakban, amely a világháború kitörésének pillanatában kezdődött és csak az Isten tudja, mikor fog véget érni...

A korszakalkotó nagygyűlés

A kaposvári nagygyűléshez, az azon elhangzott miniszterelnöki és a többi beszéd jelentőségéhez mindenképpen méltó volt a gyűlés iránti országos érdeklődés. A különvonatok 20—25.000 gazdát vittek Kaposvárra az ország minden részéből, úgy, hogy

Imrédy Béla miniszterelnök valóban az ország népéhez szólt a kaposvári Turul sporttelepen.

amelyen közel félszáz ezer ember szorongott a gyűlés alatt.

A fellobogozott, ünnepi díszbe öltözött Kaposvár pályaudvarára háromnegyed hétkor futott be, a Himnusz hangjai mellett a miniszterelnök különvonata. Ezen a vonaton érkezett Kaposvárra vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter, Mikecz Ödön igazságügyi miniszter, Tasnádi Nagy András, a NEP országos elnöke, Antal István és báró Vay László államtitkárok, Lányi Márton, a képviselőház alelnöke, László Andor, Marschall Ferenc, Mayer János, — a

Falu-Gazdaszövetség elnöke — Nagy Emil, Pesthy Pál, Tomcsányi Vilmos Pál volt miniszterek, dr. Rákóczy Imre miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, valamint igen sok felsőházi tag és országgyűlési képviselő, akiknek sorában ott volt többek között Krúdy Ferenc, a Falu-Gazdaszövetség alelnöke, Czerman Antal és Plósz István, a Szövetség elnöki tanácsának tagjai is. A pályaudvar környékén több mint tízezer ember sorakozott fel. A fogadtatáson résztvevő előkelőségek sorában ott volt Patacsi Dénes volt államtitkár, országgyűlési képviselő, a Szövetség elnöki tanácsának tagja, is. A pályaudvaron

Kaposváry György dr. polgármester, majd Májay Dezső, a párt helyi elnöke, fogadta a miniszterelnököt, aki a rövid fogadtatás után megkoszorúztatta a Hős emlékművet, majd Barsosy Ákos főispán kíséretében a város ötfogatúba szállt és a vármegyeházára hajtott, ahol rövid villásreggeli volt. A tömeg szünni nem akart ünnepélyben részesítette az utvonalon a miniszterelnököt és az előkelőségeket.

Tízegyház órákor vonult a miniszterelnök és kísérete a Turul sporttelepre, amelyen közel félszáz ezer ember szorongott és fogadta kitörő, telkes ünneppésszel Magyarország miniszterelnökét.

Hét év eredményei

A nagygyűlést a Himnusz elénekélése nyitotta meg, majd Barsosy Ákos főispán üdvözölte néhány meleg szóval a miniszterelnököt és az előkelőségeket. Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység Pártja országos elnöke mondott ezután beszédet.

Közönlött a Kaposvárra egybesereglett magyarságot, a gazdák társadalmát. Hivatkozott a közvetlenül aratás előtt Debrecenben, a Tiszántul számára rendezett nagygyűlésre, majd az Alföld képét pompás hasonlattal a politikai élet mai helyzetéhez hasonlítottta.

— Az a nagyszerű magvetés, — ugymond — amelyet Gömbös Gyula kezdett, Darányi Kálmán folytatott és folytató Most Imrédy Béla miniszterelnök ur és az ő kormánya, már nemcsak igéri, de hozza is az aratást, hozza az áldott termést, az ország és népe fokozatos erősödésében.

Ezután részletezte röviden az elmúlt hét esztendő eredményeit. Ismertette a jelenlegi politikai, gazdasági és szociális helyzetet, amelyet — néhai Gömbös Gyula nagyszerű kezdeményezését folytatva — a Darányi- és Imrédy-kormány munkája eredményezett. Hangoztatta, hogy a part tovább halad a megkezdett úton és szembenáll, ha kell, harcol a

rosszhiszemű gáncsvetőkkel, híresztelőkkel, éledegetlenkedőkkel, akik az ország jövőjét veszélyeztetik.

Az országos pártelnök nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után, a tömegek szűnni nem akaró, tomboló lelkesedése közben Imrédy Béla miniszterelnök mondotta el korszakalkotó beszédét.

pedig egy negyedrészt kishaszonbérletek céljaira az állam által erre a célra kijelölendő szerv útján igénybevehetővé teszi.

Sokszázezer holdon fognak így a kisegzisztenciák ezrei megélhetéshez jutni.

A gazdavédelem terén a kormány nemcsak a tizholdas, hanem az ötvenholdas birtokig véglegesen rendezni fogja hosszulejárata aláírás útján a védett gazdák tartozását. Ezzel — 3300 birtok kivételével — körülbelül nyolcvanezer védett gazdaság ügye nyer rendezést.

A miniszterelnök ezután beszámolt a sajtójog rendezése érdekében tett intézkedésekről, a törvényhozás reformjáról és kijelentette, hogy

gondoskodni fog a kormány az összeférhetetlenség szabályozása és az álláshalmozások megszüntetése érdekében.

Leszegezte, hogy a zsidótörvényt létrehozó elgondolásait maradéktalanul érvényesíteni fogja a kormány.

A miniszterelnök ezután megállapította, hogy átépítés munkája forradalmi jelentőségű változásokat hoz a magyar életbe, ezt a változást azonban ugyanannyi, mint Szent István király, nem forradalmi uton akarja a nemzet megvalósítani. Vagy ha úgy tetszik — emelte fel a hangját a miniszterelnök —, mondhatjuk akár azt is, hogy forradalmat csinálunk, de

csodás forradalmat, amelyet ha megvalósítunk és úgy valószínűleg meg, ahogy akarjuk, a történelemben példaként fogják emlegetni, mint a huszadik századnak nagy magyar csodáját.

A miniszterelnök az új magyar élet körvonalait felrajzoló, történelmi jelentőségű beszédét azal a kérelmével fejezte be, hogy a komoly időkhöz méltó komolysággal félre kell tenni a széthúzást, meg kell szüntetni a tekinthetlyomból destruktívokat; minden magyarnak össze kell fognia és a pártok korlátai fölött, a közös célra irányuló munkára egybe kell fonódnia minden magyar néznek.

Szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps követte a miniszterelnök öt-negyedórás beszédét.

A miniszterelnök a magyar élet kérdéseiről

A miniszterelnök beszéde bevezető részében bejelentette, hogy a magyar élet minden fontosabb problémájáról kíván szólni, a jubileumi esztendő ünnepei után. Hangsúlyozta, hogy a lezajlott ünnepségekből kiáradó szellem bebizonyította, hogy

a mai magyarság megingathatatlan kapcsolatban él a történelmi magyar multtal és kifejezi azt a reményt, hogy a magyarság sorsa a jobb jövő felé mutat,

amelynek elérése érdekében áldozatokra is hajlandó.

A magyar külpolitika célkitűzéseinek ismertetését érintve, leszegelte a miniszterelnök, hogy

a magyar külpolitika pajzsára továbbra is, változatlanul ez a két szó van írva: Igazság és béke.

Az elismerés és a szeretet hangján emlékezett meg ezután a miniszterelnök római utjáról, majd a kormányzó németországi utazásáról. Hódolattal szólt a kormányzóról, aki hosszú utazása alatt meleg érdeklődést kellett hazája iránt a német tömegekben. Megállapította a miniszterelnök, hogy egy Olaszországgal, mint Németországgal a legszűkebb viszonyban állunk. Rámutatott ezután arra, hogy e barátságok ápolása mellett a szomszédos államokkal is tárgyalásokat folytatott a kormány, a végleges megállapodásnak azonban előfeltétele utódállamok területén élő magyarság sorsának megfelelő alakulása.

A miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy a nyári szünet alatt a kormány sorra vette a magyar élet legsúlyosabb problémáit, hogy a népi egység és szociális igazság gondolatának jegyében hajtsa végre programját.

Általános hadkötelezettség

Ennek a célnak az elérése érdekében ki kell építeni honvédelmünket, utalt is hivatkozott a miniszterelnök győri programra és bejelentette, hogy a sorozatos minisztertanácsok első és legfontosabb pontja a parlament összeülése után nyomban tárgyalás alá kerülő honvédelmi törvény tárgyalása volt.

Ez a törvény kimondja az általános hadkötelezettséget és szabályozza a katonai szolgálattal összefüggő kérdéseken kívül a polgárság hadiszolgálati kötelezettségét is.

A kiszolgált egyéneket a levante intézménnyel párhuzamosan lövés-szervezetbe fogják egyesíteni. Képeztik ezenkívül a munkaszolgálat intézményét is.

Égészségvédelem

A tuberkulózis és nemibetegségek elleni küzdelem eredményesség tétele érdekében bevezetésre kerül a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálat is.

Szociális munkaprogram

A miniszterelnök a Zöldkereszt és a Stefánia Szövetség védőnőinek szociális munkáját méltatva, felhívással fordult a magyar társadalomhoz, rámutatva arra, hogy ez a szociális

munka csak akkor lehet teljes eredményű, ha a védőnők köré mindenütt néhány önkéntes munkás gyülekezik, akik szabad idejük egy részét a szociális gondozással járó munka egy töredékének elvégzésére fordítanák önként és önzetlenül.

— Mily szép volna, — ugymond — ha az egész országban kialakulna egy ilyen szeretetlánc, amely a szociális igazságtévesnek a lelkiültét viszi magával a legutolsó falusi kunyhóba is.

Családvédelem

A miniszterelnök ezután bejelentette, hogy a kormány a belügyminiszter kezdeményezésére törvényjavaslatot fog benyújtani a családvédelmi alap létesítésére. Ennek a törvénynek a végrehajtása során, valószínűleg

A kisemberek ezrei jutnak életlehetőséghez a magyar földön

A miniszterelnök beszéde további során a kormány azokat az elhatározásait ismertette, amelyek a kisemberek ezrei számára biztosítanak majd állandó megélhetést a magyar földön. Hangoztatta elsősorban a miniszterelnök, hogy

a nemzet örök élete szempontjából sorsdöntő jelentőségű, hogy kié a magyar föld.

Megállapította, hogy az irányzat a nagybirtok csökkenése és a kisbirtokok szaporodása felé mutat.

Hangsúlyozta annak a fontosságát, hogy

Sztranyavszky Sándor: Jobb akarjuk tenni a falu életviszonyait

A miniszterelnök beszédét követő lelkes éljenzés csillapultával Sztranyavszky Sándor dr. földmivelésügyi miniszter mondotta el, a hallgatóság feszült érdeklődése mellett beszédét.

A magyar föld minisztere beszédében elsősorban köszönetet mondott a magyar társadalom nevében a miniszterelnöknek nagyszabású és korszakalkotó beszédéért, majd leszegelte, hogy a magyar gazda sorsán nem lehet kicsinyes eszközökkel javítani, csakis megfelelő értékesítési árak biztosítása lendíthet a gazda sorsán. Ez most a kormány tagjainak és elsősorban a miniszterelnöknek segítségével sikerült. Figyelmeztette ezután a miniszter az ország gazdaságosságát arra, hogy

a most biztosított magasabb buzaár senkit se serkentés a buzavetés-terület fokozására, mert ez az értékesítési lehetőséget veszélyeztetné.

Az állatértékesítés kérdésének ismertetése után a miniszter a kormány családi házépítési terveiről beszélt. Bejelentette, hogy

a kormány a megfelelő házhely-lyel rendelkezők számára elő akarja segíteni az építkezést, azoktól pedig, akik három éven belül építétek be telküket, elve-vezik a földet és olyanoknak juttatják, akik vállalkoznak az építkezésre.

vasatot fog benyújtani szociális és családvédelmi alap létesítésére. Ennek a törvénynek a végrehajtása során, valószínűleg

már 1939 január elsejétől, minden munkás minden tízenegyedik évét be nem töltött gyermeke után havonta 5 pengő pótlékot fog kapni.

Megszervezik ezenkívül a szabadidő-mozgalmat.

Bejelentette ezután a miniszterelnök, hogy az adósság terén is nagyjelentőségű reformokra készül a kormány, amely a terheket a gyengébb vállalkozókra kívánja áthárítani és a családvédelem gondolatát az adósság terén is érvényesíteni kívánja.

a földet nemcsak birtokolni, nemcsak szeretni, nemcsak művelni, hanem jól kell művelni.

Nem szabad, hogy a jól kezelt nagybirtokból rosszul kezelt kisbirtok legyen, mert csak a jól kezelt kisbirtokon találhatják meg megélhetésüket azok a mezőgazdasági rétegek, amelyek eddig a nagybirtokon találtak meg megélhetésüket. A kormány a földbirtokpolitika útemének meggyorsítása érdekében

a 300 holdon felüli kötött birtokok egyharmadát, az ötszáz holdon felüli szabad birtokoknak

A kormány olyan törvényes intézkedésre készül, amely lehetővé teszi, hogy semmi ne akadályozza a falu-fejlesztés józan irányját.

Biztosítani kívánja a kormány a komenciós cselédség megfelelő lakásokkal való ellátását.

A kormány — jelentette ki végül a miniszter — a falu népének viszonyait, életkörülményeit valóban jobbá és emberibb akarja tenni és ehhez a törekvéséhez kéri a gazdátársadalom támogatását és bizalmát.

A földmivelésügyi miniszter nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadott beszéde után a nagygyűlést Bornemisza Géza iparügyi miniszter beszéde zárta be. A Himnusz elneklése után Imrédy Béla miniszterelnök és a kormány tagjai elbámultak a gazdákkal.

A társasbéd

A korszakalkotó nagygyűlést négy-száztertekes társasbéd követte, amelyen Barcsay Ákos főispán a kormányzó, majd Somssich László gróf, az OMEG elnöke Imrédy Béla miniszterelnököt köszöntötte fel.

A miniszterelnök felköszöntőjében hangsúlyozta, hogy minden törekvése az, hogy a magyar sors jobbra forduljon és határozott hangon megcélolta a különböző zavartkeltő rémhi-

reket. A keresztény nemzeti jobboldali szociális politika jegyében ismételt összefogásra szólította fel a magyar társadalmat.

A bankett után a miniszterelnök a Katolikus Legényegylet kongresszusán jelent meg, majd különvontan a kíséretében volt előkelőségekkel visszatért a fővárosba.

Gróf Teleki Pál körútja a tokaji kerületben

Gróf Teleki Pál vallás- és közoktatásügyi miniszter programbeszédét mondott néhai gróf Széchenyi György, megígéretted tokaji választókerület több községében. Szerencsen, Tokajban, Tarcalon hatalmas tömegek hallgatták meg a minisztert, akinek egyhangú megválasztása biztosra vehető. Gróf Teleki Pál nagyhatású beszédeiben különösen a falusi fiatalág kérdésével foglalkozott. Megállapította, hogy

a magyar fiatalág nem fejelemetlen.

Rámutatott a repülés fejlesztésének fontosságára, a munkáviszonyok javítására, s hangoztatta, hogy legtovább kell menni a családi munkabér kérdéseiben. Egyik beszédében azt fejtette, hogy a fiatalág menjen neki az életnek és ne fusson a nyugdíj után!

Tizenhárommillió m³ öntöző vizet gyűjt majd a szentandrási duzzasztómű marad öntözésre.

A kormánynak a Vasárnap-ban többször is ismertett nagyszabású és korszerű öntözőberendezések létesítésére irányuló programja hatalmas léptekkel halad a megvalósulás felé: Békésszentandrás határában gyors ütemben folyik a nagyarányú építkezés, amelynek tartamára új mederbe terelték a Köröst.

A nagy terv megvalósítása nyolcmillió pengőbe kerül. Nem szorul bizonyításra, hogy a Körös kihasználása ezidőközben még ki nem számítható előnyököt jelent a gazdák számára.

A duzzasztómű lehetővé teszi, hogy a Körösvidéken mintegy ötvízezer katasztrális holdon megvalósuljon az öntözőgazdálkodás.

Nyolcvan kilométer hosszúságban Békésig, illetve Körösladányig duzzasztják meg a Körösöt, később pedig újabb vízelvezetőket építenek, amelyek segítségével a trianoni határokig emelhető a víz szintje. Békésszentandrásnál 6,5, Békésnél 2,5 méter lesz a víz mélysége.

A Körösökben összesen 15 millió köbméter vizet gyűjtnek össze, ebből elpárolog és felszivódik mintegy kétmillió köbméter, tehát a gazdáknak 13 millió köbméter

Ezt az óriási víztömeget máról-holnapra felhasználni nem lehet, rengeteg kisebb csatornára van szükség, amelynek megépítése a gazdák, illetőleg a vízhasznosító társulatok feladata lesz. Mint megtört, az állam kölcsönökkel siet a gazdák segítségére és az öntözési hivatal utján szakszerű tanácsokkal látja el őket.

A régi Körös medrében most épül az ötezer köbméteres egyetlen hatalmas lapból álló vasbetonlemez. Az építés nagy feladat elállította a mérnököket, mert a lemez olyan nagy súly, hogy csak kisebb kockákra osztható lehet biztosítani az egyenlő tehermegosztást. A vasbetonlemez építéséhez 18 vagon gőmvasutat használtak fel, míg az egész duzzasztómű összesen 100 ezer vagon építési anyagot igényel.

A hajózható szilip 1944-re készül el.

A Körösök hajózhatóvá tétele óriási előnyt jelent a gazdák számára. A gabona-, építő- és tüzelanyagszállítások költségei lényegesen olcsóbbodnak, ennek következtében a gazdaságok jövedelmezősége emelkedik és az építkezések, az utálózatok fejlesztése nagyobb arányokat ölt.

Olcsó ruhafélélet a falusi lakosságnak

Minden év hasonló időszakában sűrűn megismétlődő panaszok hangzanak el amint, hogy a mezőgazdasági munkásság a saját és családja téli ruházódásáról nem tud gondoskodni. Nem változott a helyzet tekintetben ez évben sem, annak ellenére, hogy a terményárak és a kereseti viszonyok javultak. A buza árának jelentős emelkedése ellenére is például

1937. évben 375 kg buza árával volt egyenlő annak a ruhának az ára, amelyet 10 évvel ezelőtt 160 kg buza árárt lehetett megvásárolni.

A ruhaárakat a napszámbeérekkel összehasonlítva, viszont az a sajnálatos kép tárul elő, hogy amíg

1928-ban a mezőgazdasági munkás 16 napi munkával kereshette meg egy másodrendű öltöny árát, addig 1937-ben ennek megvásárlásához 41 munkanap keresménye volt szükséges.

Ennek magyarázata, hogy az utolsó

három év alatt például a másodrendű férfiruha ára kerekén 50 százalékkal emelkedett. Ez a nagy eltolódás arra készítette az Országos Mezőgazdasági Kamarát, hogy felterjesztést intézzen a kormányhoz a falusi lakosság ruházódásának a megkönnyítése érdekében. Arra kéri a Kamara a kormányzatot, hogy

az árkormánybiztosság útján tegye a leghehatóbb vizsgálat tárgyává a ruházati cikkek árát, valamint, hogy az elmúlt években bevált kedvezményes ruházati akciót ez év őszén is szervezze meg.

Nem szabad előfordulnia annak, hogy szegény falusi gyermekek a ruhátlanlás miatt megbetegedjenek, avagy az iskola látogatásától kénytelenek legyenek távolmaradni és annak sem szabad előfordulnia, hogy a mezőgazdasági munkásokat télviz idején a ruhátlanlás akadályozza abban, hogy munkát vállaljanak.

A HÉT POLITIKÁJA

Az EPOL akciójának visszhangja a Németországban dolgozó magyarok között

A Vasárnap örömmel számolt be az EPOL győzőmozgalomának készítéséről, illetve az intézményes megoldás előkészítő munkálatainak megkezdéséről. A maga eredeti fogalmazásában közreadjuk az egyik németországi magyar munkásnak megírt levelét.

A levél írója elsősorban köszönetet mond az illetékes tényezőknek, amiért a Vasárnap útján tájékoztatja őket az itthon történt eseményekről, majd így folytatja:

— A július 24-én leérkezett kedves Vasárnap-ból olvastunk arról, hogy a 35 éven aluli nősülendők ifjak segélyt kapnak. Nagyon szép és örvendetes dolog, hogy ezt a nemzetmentő segélyezést megkezdik, de úgy hisszük, hogy

ha a meg nem született gyermekekre megvan, vagy meglesz a segély, akkor miért ne tudnánk megoldani a magyar királyi kormány, vagy a társadalom, hogy a már megszületett gyermekek felnevelésére segélyt adjon,

hiszen mindig jobb a már meglévő biztos, mint a bizonytalan . . .
— Itt vagyunk mi, hajdumegyei, józsaai magyarok egy tizenkéttagú csoportban, Satowban, Post Neubrandenburg.

Közülünk én, Bursi Lajos vagyok a legfiatalabb, 32 éves, 12 éve nős és hat gyermekem — öt fiúam és egy leányam — vagyok az apja. Az itteni magyarok között nekem van a legkisebb családom, mert egyiknek 10 van, a ketőnek pedig 8—8. A hátyám is itt van a csoportban, a feleségével együtt; 39 éves, tizenkét gyermekem — hat fiúam és hat leányam — adak életet.

A legidősebb 20 éves, a legfiatalabb kétéves. És tessék elhinni, hogy teljesen tönkrementünk mi valamennyien és kénytelenek voltunk gyermekünket idegenekre bízni, hogy a teltire való kenyeret megkereshessük . . .

— Felkértem az igen kedves Szerkesztőset, hogy ezen soraimat méltóztatásuk továbbítsa, mert csak mi érezzük a mi bajunkat és azt, hogy amellet, hogy teljesen tönkrementünk a magyar család mellett, testtől is, lelkiel is, még gunyt is kell elcsenvednünk. Mert ha a kenyert nagy küszködés árán megszeressük is, de ruházni nem tudjuk a sok gyereket, akik így az „egykő-sők, meg „egysők-sők rószéről állandó gunytagyunk.

Kedves józsaai és sok-sok sorstársunknak csak most válasszunk a nagyvonalú megindító, szép lelkűkre. Válasszunk pedig azt, hogy ime: láthatják, hogy az Uristen nem hagyja el a Benne bízókat. Egyelőre hozzájutatta őket az itthonnál talán nagyobb keresetet jelentő külföldi munka lehetőségéhez, hogy kitartás-hoz segítse őket addig, amíg megtörténik a keresztényi eszmék, a keresztényi szeretet és szociális gondolat jegyében az ország gazdasági és társadalmi életének átforgalmazása. Láthatják, hogy úgy a magyar kormány, mint a magyar társadalom minden lehető elkövet ebben az irányban. Üzenetünk kiegészítésül pedig újra felhívjuk úgy a józsaikat, mint minden Németországban dolgozó sokgyermekes családját, hogy ennek a cikknek az elolvasása után azonnal közöljék a kívánt adatokat az EPOL-nál.

„Már dereng az ég“...

A Dunántúli Evangélikus Egyházkerület Hegyeshalomon tartotta ezévi közgyűlését, amelyen Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter, egyházkerületi felügyelőnek mondott nagy érdeklődéssel kísért megnyitói beszédet.

Szent István érdemeit méltatta s az ezeréves német-magyar közösség jelentőségét. A kormányzó németországi látogatásával kapcsolatban kiemelte, hogy a világraszóló ünnepség a nemzet hivatott vezérének át magyar nemzetének is szót.

— Már dereng az ég — mondotta — s nincs messze az idő, hogy a népek igazságérzete felismeri a magyar nemzetet ejtett erőszakot.

Beszéde végén üdvözölte a magyar államiasághoz s a történelmi multhoz hű nemetajku testvéreket. Hódolatát fejezte ki a kormányzó hetvenedik születésnapja alkalmából.

A közgyűlés, amely a katolikusoké és reformátusoké után az evangélikusok hatalmas seregelméje volt, jegyzőkönymben foglalta Sztranyavszky Sándor dr. felügyelő-elnök érdemeit. Táviratot küldött vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek és Teleki Pál gróf kultuszminiszternek.

A Duce fogadta a Nemzeti Munkaközpont küldöttségét

A magyar Nemzeti Munkaközpont kétszáztagú, olaszországi tanulmányúton lévő küldöttségét amelyet Marton Béla országgyűlési képviselő vezet, szeptember 6-án fogadta Mussolini miniszterelnök.

Magyar politikusok a nürnbergi pártnapon

Hitler vezér és kancellár meghívására a német nemzeti szociálista párt nürnbergi birodalmi kongresszusára Darányi Kálmán nyugalmazott miniszterelnök, Antal István államtitkár, Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke és vitéz Mecsér András országgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, Nürnbergbe utazott. Nürnbergbe érkezett — vitéz Takách-Tolva József gróf nyugalmazott főnagya, a Frontharcos Szövetség országos elnöke is, akit a birodalmi vezér és kancellár a budapesti német követség útján hívott meg a nürnbergi pártnapokra.

Megtörtló intézkedéseket tesznek a rémhírterjesztők ellen

Az utóbbi napokban, kétségkívül azzal a céllal, hogy megnehezítsék a kormány nagyszabású munkaprogramjának megvalósítását, bizonyos tényezők különféle rémhíreket terjesztettek. Bár ezek a rémhírek annyira átlátszóak, hogy komoly emberek egy pillanattal sem adhattak azoknak hitelt, zavarkeltésre mégis alkalmasak lehetnek. Az illetékes kor-

mánytényezők éppen ezért utasították az illetékes hatóságokat az alihír forrásának felkutatására és a rémhírterjesztők elleni erőlyes eljárásra. A közrendet, köznyugalmat zavaró, vagy az ország külpolitikai érdekeit veszélyeztető hírek kihilása és terjesztése egy évig terjedhető fogháza büntetendő.

Az Est-et 15 napra betiltották

A m. kir. Belügyminiszter 174.701—1938. B. M. VII/a számú rendeletével az Est Lapkiadó Rt. budapesti bejegyzett cég kiadásában és Salusinszky Imre felelős szerkesztésében megjelenő és az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Rt. budapesti (VII., Rákóczi-ut 54. sz.) nyomdájában előállított

Az Est című politikai napilap további megjelenését és terjesztését folyó hó 5-dikétől kezdődően tizenöt napi időtartamra betiltotta,

mert a lap folyó 4-iki keltezéssel megjelent 199. számának harmadik oldalán „Két nyilatkozat a Daily Telegraph cikkéről” fő- és „A Daily Telegraph Budapestre küldött szerkesztőjének magyarázó cikke a tegnapi megjelent Imrédy beszélgetésről” alcimrel közzétett közleményével az 1912. évi LXII. t. c. 11. paragrafusának 4. bekezdése értelmében és az 5484/1914. M. E. számú rendelet alapján az Országoknak az 1922. évi XVII. t. c. 6. paragrafusával védett külpolitikai érdekeit súlyosan veszélyeztette.



Csehszlovákia szudétánemet, illetve kisebbségi problémája még mindig nem oldódott meg. A kormány újabb — immár negyedik — tervet készített el a kérdés rendezésére. Az új terv — az eddigi jelentések szerint — lényeges közélést jelent a nemzetiségi kívánások teljesítése felé. A világsajtó a cseh engedékenységet Anglia befolyásának tulajdonítja. Franciaország keleti határán — tehát a német határ mentén — mozgósítást hajtott végre. Németországban, — Nürnbergben — szeptember 5-én megnyílt a nemzeti szociálista pártkongresszus, amelyen felolvasták Hitler vezér és

kancellár proklamációját. Ebben a Führer megállapítja, hogy Németország megvalósította a négyéves tervet, helyet biztosított magának a Nap alatt, kulturális és gazdasági élete urjárelt és megszünt a Birodalom elszigeteltségének korszaka.

Olaszországban a minisztertanács határozatot hozott a zsidóság térfoglalásának megakadályozására. A zsidó tanerőket elbocsátották, az 1919 óta letelepedett zsidókat, még ha állampolgárságot szereztek is, félévben belül kiutasították.

Jugoszlávia nagy fényvel ünnepli 11. Péter király 15. születésnapját.

Értesítés a must erjesztéséhez szükséges fajlesztő szétküldéséről

Értesítjük a szőlőgazdákat, hogy ez évben is termelünk eladásra fajlesztőket. A fajlesztővel való oltás a normális cukortartalmu, egészséges mustokra is jó hatással van, mert helyes erjedési folyamatot biztosíthatunk általa s az így erjesztett bor hamarabb tisztul, érik.

A magas cukortartalmu, sűrített musttal javított, rothadt, penészes szőlőből sajtolt, kénezett, nyálkázott mustok helyes erjesztése pedig csak fajlesztővel történhetik.

Nagyobb hatás elérése végett szükséges az élesztőfajta célszerű megválasztása, például aszujellegű, sűrített musttal javított, kénezett, rothadt szőlőből szűretelt mustra mindig a megfelelő élesztőfajtát kell használni, éppen ezért a rendelésnél meg kell írni:

1. a nevet és pontos címet;
2. milyen fajtájú és mennyi mustot óhajt beoltani;
3. rothadt-e a szőlő, kénezik-e a mustot s mennyi a hozzávetőleges cukortartalma az erjesztendő mustnak;
4. mikor lesz a szüret.

Saját érdekében kérjük a szőlőgazdákat, hogy a felsorolt adatokat pontosan írják meg, mert ezen adatok

birtokában tudja Intézetünk kiválasztani a legmegfelelőbb élesztőfajtát, nehogy megtörténjen az az eset, hogy kénezett mustot beoltanak olyan élesztővel, amely az aszút jól erjeszti ugyan, de nem tűri a kénsvárat.

Az élesztő elkészítése hosszabb időt vesz igénybe, tehát azt szüret előtt 5—8 nappal kell előre kérni. Az Intézetünk által küldött élesztő száraz hűvös helyen 2 hétig eláll, de

felbontani nem szabad csak közvetlenül a használat előtt.

Tehát célszerű minél előbb kérni az élesztőt, hogy kellő időben ott legyen.

Az élesztő ára adagonként 5 pengő, posta szállítással együtt, a pénzt azonban kérjük előre beküldeni. Az intézetben átvett adagokat 4 pengőbe számítjuk, tekintve, hogy azokat sem csomagolás, sem portóköltség nem terheli.

Megjegyezzük, hogy egy adag élesztővel annyi mustot is lehet kierjeszteni, amennyit egy hét alatt folytatatosan leszüretelnek, tovább használni már azt az adag élesztőt nem lehet, mert hatását elveszti.

M. Kir Ampelológiai Intézet igazgatósága

Budapest, II., Herman Ottó-ut 15.

Csak állattartó gazdák kapnak marhakitelti engedélyt

A vágomarhakitelti lebonyolítási rendje megváltozik. A Külkereskedelmi Hivatal új alapokra fekteti a vágomarhakitelti rendszerét. Az új rend legfőbb alapelve az, hogy

kivételt engedélyt csak állattartó és hízaló gazdák kaphatnak. A kivételt engedély tulajdonosa azonban állattartó utótagok, vagy kereskedők útján is értesíthető.

Az állattartóval új konstrukciója értelmében a vágomarhakitelti engedélyt felhasználóknak elegendő igénytől esetén a kontingenselosztó bizottság csupán a gazdák igényléseit veszi figyelembe. A gazdák közül is csak azok részesednek a kivételen, akik a kontingenselőjegyzésben szerepelnek és a kivétellel kapcsolatos rendelkezéseket pontosan betartják.

A gazdák igényléseit a célra szolgáló nyomtatvány megfelelő kitöltésével a megyei szarvasmarhatenyésztő egyesületnek nyújtják be és a bejelentésben meg kell jelölniük azt is, hogy német, vagy olasz rendeltetéssel kívánnak-e hízalni.

A bejelentés általában 8 héttel a hízbaállítás előtt történik. A hízalás folyamán eszközölt bejelentéseket csak másodsorban veszik figyelembe.

Az előjegyzés havonta történik. Az igénylések felett a vármegyei szarvasmarhatenyésztő egyesület összehívása alapján a Kontingenselosztó Bizottság határoz. E határozat csupán előjegyzést jelent, mert a tényleges kivétel további feltételeketől függ. A megyei Bizottság határozata ellen 8 nap alatt az Országos Állatörktésítési Bizottsághoz lehet fordulni.

A Bizottság csak teljes vasúti rakomány marhára vonatkozó igénylést veszi figyelembe.

(Német viszonylatban legalább 10, olasz viszonylatban legalább 14 darab.)

A megyei kontingenselosztó bizottság ülésben határoz a kivételi előjegyzés tekintetében és határozatáról levelezőúton azonnal értesíti az érdekelteket.

Az a gazda, akinek vágomarháját kivételre előjegyezték, köteles a tényleges hízbaállítást 8 napon belül bejelenteni. A beállított marhákat a megyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület szakbizottsága vizsgálja felül és füljeggyel látja el.

A kivételre előjegyzett marhákat csak szerűen kell hízalni. A külföldi piacok igényeiről a Külkereskedelmi Hivatal tájékoztatója a gazdaközönsé-

get. Kellő időben a Külkereskedelmi Hivatal felülvizsgálhatja a kivételre elkészült marhákat és azokat, amelyek megfelelők, keres számozott füljeggyel látja el, majd a belföldi piacok felvevő képessége szerint értesíti a gazdát a berakásról.

A gazda a kivételi lehetőséggel együtt eladhatja előjegyzett marhát, de az eladás csupán azok részére történhetik, akik az állattartóval kapcsolatban visszaélést nem követtek el.

Annak megállapítására, hogy evőként kik szerepelhetnek az Országos Állatörktésítési Bizottság illetékes, a megyei Bizottság meghallgatásával. A füljeggyel ellátott marha minden minőségi változásáról (elhullás, kényszerűség, stb.) a tulajdonos három nap alatt tartozik jelentést tenni.

A kivételhez szükséges okmányokat közvetlenül az igénylő gazda kapja kézhez és

a kiszállított marhák ellenértékét szintén az ő címére küldik.

Az árat az Országos Állatörktésítési Bizottság javaslata alapján a földmívelésügyi miniszter előzetes hozzájárulása után a Külkereskedelmi Hivatal piacenként és minőségek szerint állapítja meg.

A vágomarhakitelti, új engedélyezési rendszerével kapcsolatban fontos szerep jut az Országos Állatörktésítési Bizottságnak, amely a Külkereskedelmi Hivatal és a kormány véleményadó szerepe az állatörktésítési kérdésekben, de ezenkívül felülbírálja a vármegyei elosztóbizottság munkáját is és végső fórumként dönt a beérkezett panaszok felett. Az Országos Állatörktésítési Bizottság az OMGE és az Országos Mezőgazdasági Kamara három-három rendes és három-három pótaggát nevez ki, akik a negyvenes gazdabizottság tagjai közül maguk választják meg elnököket. Az OMGE a bizottságba rendes tagokul Baranovits Rezső hercegi gazdasági tanácsos, Törley Bálint gazdasági főtanácsos, országgyűlési képviselőt és Wampetich Károly főtanácsos, földbirtokost, a kamara pedig

Bánó István gazdasági főtanácsos, képviselőt, Barlas Ferenc főtanácsos, földbirtokost és Mikecz Tamás földbirtokost jelölte ki, akik elnökökül Magyar Kovács Gyula főtanácsos, elszereita jószágörktésítési választották meg. Az állatörktésítés lebonyolítására megalakított Magyar Állat- és Állati termékek Kivételt Szövetkezete ugyancsak Magyar Kovács Gyulát kérte fel elnökökül, így tehát mindkét fontos állatörktésítési szerv az ő irányítása mellett fog működni.

A tavalyinál félmillió hl.-el kevesebb lesz a bortermés

Az idei bortermést a szakértők 3,5 millió hektóra becsülik, ami ugyan nem éri el a múltévi több mint 4 millió hektos rekordtermést, azonban jó átlagnak mondható.

A szőlő- és borértékesítésből mintegy 120 millió pengő bevételre számítanak a gazdák

Szeptember közepéig megalakul egyébként az Országos Borpropaganda Tanács, amelynek célja a bor- és szőlőfogyasztás propagálása lesz.

E célból megrendezik a szőlő- és borszármazékok, valamint új borhajlékat indítanak. Bevezetik az iskolai szőlőnapokat is és tervezett alkoholfogyasztás megfogalmazását.

Az ideérkező külföldieknek ingyen minta propaganda-palackokat adnak a legjobb magyar borfajtákból. A borkivitel idén is el fogja érni a 370.000 hektót, amiből mintegy 200 ezer hektót Németországba szállítunk, Svájc mintegy 120.000 hektó bort fog átvenni.

Az idei augusztus jellemzői:

Kevés napsütés, sok eső

Az idei augusztus időjárása változókéony és igen csapadékos volt. A hőmérséklet havi középértéke 21,0 fok, a sokévi átlagnak megfelelő ugyan, de a hónap egy részén igen magas, más időszakában augusztusban páratlanul alacsony volt a hőmérséklet. Az első héten a napi közép-hőmérséklet 5—6 fokkal meghaladta az átlagot és kánikulai hőség lépett fel. A legmagasabb nappali felmelegedés 3-án 35,5 fokot ért el. A hónap negyedik hetében rendkívül erős lehűlés következett be, három napon át, 23-ától 25-éig, majdnem 8 fokkal hidegebb volt, mint az évszákának megfelelő átlag és

mindhárom napon a Meteorológiai Intézet hatvannyolcéves fennállása óta példátlanul alacsony hőmérséklet uralkodott.

Eddig 1882, 1912 és 1922 augusztusaiban fordult elő egy-egy napon hasonló, de az idei mértékét el nem érő hideg. A legalacsonyabb havi hőmérséklet 10,3 fok, 25-én hajnalban állott be.

Négy új borközpont épül!

A földmívelésügyi kormány továbbfejlesztési az ország borközpont-hálózatát. Az idén négy új borközpont épül és pedig Solvadtörten, Tiszakürtön, Cegléd és Bátaszéken. A közeli napokban írják ki a versenytárgyalást a négy borközponté, melyeknek mindegyike 10—10.000 hektóliter befogadóképességű lesz.

Ki ad el fésűmerinó jérkéket?

A Juhtenyésztők Országos Egyesületében és az Országos M. Kir. Gyapjú- és Selyemminősítő Intézetben gyakran érdeklődnek dunántúli és külföldi tenyésztők aziránt, hogy hol kaphatják tenyésztésre alkalmas fésűmerinó jérkéket. Ezért ezek az intézmények felkérték azokat a juhtenyésztőket, akik a f. év őszén, a tél folyamán, vagy 1980 tavaszán jérkebarányokat, jérketoklyókat vagy harmadul jérkéket eladni óhajtanak, szíveskedjenek azt akár a Juhtenyésztők Országos Egyesületének (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.), akár az Országos M. Kir. Gyapjú- és Selyemminősítő Intézetnek

A csapadék mennyisége, 103 milliméter, szintén rendkívül volt, mint-hogy a harmincéves átlag csak 47 milliméter, tehát

az idei augusztus csapadéka az átlag kétszeresét is meghaladta.

Az utolsó nyolcvan esztendő alatt csak hat augusztus volt ilyen csapadékos, az 1870, 1880, 1884, 1891, 1927 és 1929 augusztusai. Tizenhat napon át volt eső, hét napon zivatar.

A napsütés tartama 237 óra volt, 35 órával kevesebb, mint a sokévi átlag.

Augusztus változókéony időjárását a különböző eredetű légtömegek változó uralmával magyarázzák. A hónap első hetében nagymódsú léghalmaz terjeszkedett Közép-Európa felett és a szárazföld délkeleti vidékeiről származó meleg száraz levegő áramlott be hozzánk. A hónap utolsó heteiben uralkodt rendkívül hideg sarjkvidéki eredetű légtömegek tartós beáramlása idézte elő.

(Budapest, II., Kitaibel Pál-u. 1.) bejelenteni és egyúttal az eladásra szánt juhok számát és születésük idejét is közölni.

Az új burgonyaárak

A földmívelésügyi miniszter szeptember 5-től kezdődően további intézkedésig a belföldi forgalomban szállítandó étkezési minőségű válogatott burgonya métermázsánkénti legkisebb termelői árat budapesti paritásban az alábbiakban állapította meg: Nyári róza 6,20, Gúlbába 5,70, ősz róza 4,90, Ella 4,40, Krüger 3,80, Wohltmann 3,80 pengő. Ezek az árak a legutóbbiakhoz mérten 30—40 filléres ármérséklésnek felelnek meg.

Két ipari szeszgyárat kisajátítottak, egyet megszüntettek

A minisztérium a szeszgyárársításáról szóló 1938:XXX. törvények 23. szakaszában foglalt rendelkezéseknek megfelelően folyó évi augusztus 31-ével a győri ipari szeszgyárat és a kispéteri szeszgyárat kisajátította, a Leipzig-féle öbudi szeszgyárat pedig megszüntette. A minisztérium erről szóló határozatát folyó évi augusztus 31-én közzétette az érdekelteket szeszgyárat tulajdonosával. A győri és a kispéteri szeszgyárat folyó évi szeptember 1-től mint egyszármazéki szeszgyárak működnek.

Borsajtók, Borszivattyúk, Bortömlők, Borsűrők, Permetezők

CÍFKA JÓZSEF
pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök:

Budapest, V., Vilmos császár-út 48.
Telefon: 12—28—92.

Jó hangszerezen játszanak a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírlap készírtelenül vásárolhat: Budapest, VI/15, Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

KIS VASÁRNAP

KICSI MESE

Mackó Matyi tudománya

— Édesapám!
 — Brum! Brum!
 Haragosan hangzott, hát kis ideig hallgató Mackó Matyi, de lassan megint nekibátorodott.
 — Édesapám!
 — Brum! Brum! Nem megnondtam, ne háborgass, mikor pipázom.
 — Igen ám, de mikor édesapám leg-többször pipázik.
 — Hát az igaz, — ismerte be nemzeti bundafalvi és tappancsvideki Mackó Balambér erdőtulajdonos ur. — Mit akarsz hát?
 — Szeretnék sétálni menni az erdőbe.
 — Brum! Brum! Ezt már az imént is hallottam, de nem gondolnám, hogy azóta megtanultad volna a leckédet...
 — Tudom én a leckémet, — állította sírásra hajló hangon Matyi urfi.
 — Hát akkor miért nem tudtál az imént egy kérdésemre se felelni!
 — Ha mindazokat kérdezte édesapám, amiket nem tudtam. Meg különben is mindjárt elpárolog minden tudományom, mikor a pipaszárat is az édesapám kezében látom.
 — Brum! Brum! Rendben van. Ide dugom a pipát a hátam mögé, de most aztán tudjál. Hát mond meg, mennyi ez: kettő meg egy?
 — Kettő meg egy... Kettő meg egy... kettő meg egy az négy.
 — Brum! Brum! Így tudod te a leckét, — haragudott a nemzeti ur s drágaiatos osemeteje nem nagy öröme előhuzta a hátamögül a pipaszárat. Mindjárt érdekelte is vele az urfi az illó helyen.
 — Ez egy! — és zuhogott a pipaszár.
 — Ez is egy. Ez együtt mennyi?
 — Brühü! brühü! kettő! — bömbölte Matyi.
 — Helyes, — és suhogott a pálcza megint — most a kettőhöz még ezt az egyet, az mennyi?
 — Négy.
 — Számár vagy! Három!
 — Felért az négyvel is, brühü! brühü!
 — Számtalomból számar vagy. Most lássuk a természetrajzot. Hányféle erdő ismersz?
 — Ismerek tölgyerdőt, akácérdőt, fenyőérdőt.
 — Mondom, hogy nem tudsz semmit, — vágott bele a hadarásba Balambér nemzeti ur. — Ha az emberek számarak, azért nem muszáj, hogy mi medvék is számarak legyünk. Az embernek lehet az erdő akácérdő, meg tölgyerdő, bükk-, fenyő-, meg mit tudom én, mi-féle, a medvének csak kétféle erdő van. Van olyan erdő, amelyikben sok a méz és van olyan erdő, amelyikben kevés a méz.
 — Brühü! Brühü! Hiszen éppen azért akartam sétára menni, hogy kitapaszaltam, hogy ez az, amelyikben lakunk, milyenfajta a kettő közül?
 (Folytatjuk.)

A FALUSI OTTHON

Házi patika

A régi jó gazdaasszonyok házi kincsestárából sohasem hiányoztak a különféle gyógynövények, amelyeknek titkát, készítését, használati módját, hatását anyáiktól örökölték s nemzedékről-nemzedékre híven megőrizték. Faluhelyen, ahol orvost sokszor sok-sok kilométernyi körzetben nem lehet találni s patika sincsen a közelben, bizony nagy hasznát veszi a háziaszony ennek a tudományának s meghülésnél, gyomorrontásnál, kisebb eseteknél nem tördéli kétségbeesetten a kezét, hanem az orvosi segítség megérkezéig is segítséget tud nyújtani a betegnek.

A gyógynövények közül meghülés esetén kitűnő izzasztószer a kamilla-tea, amelyet azonkívül szemhurutnál, torokfájásnál, foghúsgennyeseésnél borogtatásra, öblögetésre nagyon szép eredménnyel használhatunk. A virágfejeket lecsipegetjük, megmosunk és napon szétteregtetve, többször megforgatva, szárítjuk. Ha annyira száraz, hogy már morzsolódik, tiszta tüllzacskóba téve, szellős helyre akasztjuk. Ugyancsak jó izzasztó a bodzatea, hársfatea, herbatea, köhögés és rekedtség enyhítésére pedig a tüdőfű, édesgyökér, pemetefű. A tüdőfűnek leveleit közvetlen a virágzás előtt szedjük le; az édesgyökérnek a gyökereit, a pemetefűnek a teljes földfeletti szárát vágjuk ki és szellős padlason szétteregtetve szárítjuk meg.

Kitűnő háziszer hasmenés ellen az árniz, melynek összegyűjtött és megszárazított magvaiból főzzük a gyógyteát és a fodamenta, melynek illatos leveleit használjuk fel; jó hashajtószert a kökény, amelynek gyümölcsét gyűjtjük és a napon megszaljuk, míg teljesen ráncos és száraz lesz. Teafőzéskor csak leforrázzuk a bogyókat és naponta háromszor langyosan iszunk belőle egy-egy csészevel. Gyomorfájás ellen ajánlhatjuk a szárított és összezuzott caillaghur, amelyet egyenlő arányban keserűpapával keverünk össze. A keverékből egy tetőzött evőkanálnyi csésze forró vízzel leforrázzuk, tiszta vászondarabkán átszűrjük és forrón isszuk meg.

Jó étvágygerjesztőnek tartják az ürömből főzött teát. Leveles, virágos

szárát szellős padlason megszárazítjuk, azután 20 grammhoz 1 liter vizet számítva, teát főzünk belőle s ezt a mennyiséget egy nap alatt kánelant-kint kell elfogyasztani. Elkészíthetjük tinkturának is, úgy hogy 10 gr. szárított ürmet 1 deciliter alkoholban egy hétig állanj hagyunk, tiszta vászondarabkán átszűrjük és naponta háromszor, étkezések előtt felőrálva 20 cseppet beveszünk belőle.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

A gyümölcs nem fényűzési cikk, fogyasztása nem uri incencség, hanem olyan mindennapi eledel, mint a kenyér, a tej, vagy a főzelék. De ne együnk mosatlan gyümölcsöt!

Ótvaros csecsemőt vigyünk orvoshoz!

Három hónapon felüli csecsemő szoptatási ideje: reggel 6 óraker, délelőtt 10 óraker, délután 2 és 6 óraker, este 10 óraker. Szoptatás előtt és után le kell mosni borvizet vattával a mellbimbókat.

Magyar konyha

Rieset libaprólékkal. Két deciliter árpakását ugyanannyal babbal megfőzzük; kevés zsirt felmelegítünk, vöröshagymát, petrezselymet és 2 kanál lisztet adunk bele és hagyjuk benne megdagadni. Beletesszük az árpakású és babot, annyi levest vagy vizet öntünk hozzá, amennyi szükséges és hagyjuk jól elfőni, hogy az étel sűrű legyen. Találaskor kockára vágott sült szalonnát és megfőzött libaprólékot tesszük a tetejére.

Borjufej citrommal. A megtisztított borjufejét addig főzzük, míg az csontjától elválik. Akkor a csontoktól megtisztítva, hosszas darabokra felvágjuk, megsózzuk, előbb liszthez, majd felvert tojásba, végül zsemlyemorzsaiba tesszük és forró zsirban kisütjük. Félbe felhalmozva és tejfőlté téve alá, sültöbe tesszük, hogy jól ásszeforrjon. Vékony szeletekre vágott citrommal adjuk asztalra.

Pirított liszt. Vesszünk egy edénybe fél liter telet és elkeverünk benne 5 tojást és fél liter lisztet. Ha szép sáma, egy lábasban megolvasszunk egy kanál zsirt, ha megolvadt, beleöntjük és szépen megpirítjuk. Ha már mind a két fele szépen megpirult, megszólgates kockákra vágjuk és cukros mássalával ízesíthetjük.

vetlenül a vetés előtt elszórni.

Ujabbán kitűnő sikerrel használják a szuperfoszfátot olyképen, hogy kat. holdanként 40—60 kg-ot sorba vetnek akkor, mikor a vetőmag a földre kerül.

A DRÓTFÉRGEK

A drótférgek legveszedelmesebb állati kártevői kultúrnövényeinknek. A pattanóbogarak lárvái tulajdonképpen ezek, melyek kemény, hosszú, de vékony testük, mérsélt sárgásbarna színük miatt a rozsdás dróthoz hasonlítanak. Innen nyerték népies nevüket. Kártételük abban áll, hogy a növények gyökereitelt rágják; így sok növényt teljesen elpusztítanak. A növényekben nem válogat; burgonyában, salátában, kukoricában, stb. egyaránt garázdálkodik. Növeli a férgek veszedelmét voltát az a körülmény, hogy gyökeres irtási módszer még nem találtak ki ellenük. Irtására azt ajánljuk, hogy mikor a földet forgatjuk (ásás, szántás), akkor a földművelő eszköz nyomában legyenek baromfiak, vagy sertések, hogy ezek a felszínre vetődött férgeket elpusztítsák. Azt is üdvös szem előtt tartani, hogy a pattanó bogarak főleg a gyomokra rakják peteiket s így a gyomok irtásával tenyészhelyüket tüntetjük el.

Ha csekély területről, például kisebb konyhakerttről van szó, akkor könnyebben urrá lehetünk a veszedelmes férgek felett. *Kadocsa Gyula*, kísérletügyi igazgató figyelmünkbe ajánlja a „burgonya-csapdát” módszert. A burgonyát ugyanis nagyon szeretik a drótférgek. Ha tehát kertünk talajába 10—12 cm mélységbe 1—1 szelet burgonyát sok helyen elásunk, pár nap múlva minden szeleten találunk néhány drótférget. Ha a csalétekül beásott burgonyaszemek helyét pálcával megjelöljük, nem lesz nehéz azokat megtalálni s a beledűz farukodott drótférgeket elpusztítani. Ezt követőleg a burgonyaszemeket újból, sőt ötször-hatszor egymásután csalétkül eláshatók. *Kadocsa Gyula* megemlíti, hogy Németországban ezzel a módszerrel egy ügyes kertész 1 hold területű kertjében rövid idő alatt 50.000 drótférget szedett ki a talajból.

A BIBORHERE

A biborhere különös értéke abban van, hogy tavasszal korán kaszálható zöldtakarmánynak. A zöld rozs után közvetlenül a biborherével láthatjuk el állatainkat. Termése is tekintélyes, amennyiben 1 kat. holdról remélhető 60—80 q zöldtakarmány, ami megfelel 15—20 q szénatermésnek. Talaj tekintetében se nagyon válogatós; bár legjobban szereti a vályogot, a könnyebb agyagot vagy a televényes homokot, de azért a hideg agyagtalajok és a sivár homoktalajok kivételével mindenütt termesztendő. Egyetlen baj az, hogy a szárazságot nem tűri; ezért száraz őszi időjárás esetén nem sikerül.

Augusztus havában vetjük. Főképp tehát olyan növények után, melyek már júniusban, legkésőbb július elején lekerülnek a talajról s így a vetésig még elég porhanyó, morzsalékos ágyat készíthetünk a magnak. Egy kat. holdra vesszünk 18—24 kg magot, gabonaszortaválásra és 2—3 cm. mélységre. Ha a mag kelni kezd, szükség lehet a hengerre, teljes kielés után pedig a sorok hosszában vezetett fogásra. Ha kedvező az időjárás, akkor már ősszel tubulján fejlődik, minek következtében honyomás veszélye fenyegeti. Ezért a már október elején tubulja biborherét jó lesz feltélesen megkaszálni vagy gyors hajtásban legeltetni.

Egy kaszálást ad: május elején. Fiaaton kell kaszálni, mert különben az állatok nem eszik szivesen szőrös szárát és leveleit.

Erőteljes, gyors fejlődést, biztos nagy sikert Péti só-val

érhető el! Kérjen díjtalan ismeretbőt!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21.



A SZUPERFOSZFÁT

Ha majd a vetési idény elérkezik, újból szóba jön a termék főfeltételének: a talaj tápanyagtartalmának kérdése.

Jóllehet, a talajban állandóan folytán olyan vízben oldható sók, melyek a növényeket táplálják, mégis kevés talajban találkozik annyi, amennyi a legjobb termést biztosítaná. Ezért gazdáink évtizedek óta iparkodnak a vetőmaggal együtt olyan tápsókat is vinni a talajba, melyekben az esetleg szűkölködik. E tápsókat közönségesen tudvalevőleg műtrágyáknak hívjuk.

A nálunk használatos műtrágyák közt egyike a legfontosabbaknak: a szuperfoszfát. Jelentősége azért nagy, mert a magtermés minőségére is kedvező hatással van.

A szuperfoszfát rendszerint 18% vízben oldható foszforsavat tartalmaz. A „18%-os” szuperfoszfátból kat. holdanként 150 kg-ot szoktak adni. Ha őszi alá szánjuk, akkor legyelesebb a vetőszántás előtt szétzórni s így a vetés előtt alászántani, ha pedig tavaszi alá szánjuk, akkor már az őszi szántás előtt hintsük el, s — ilyen esetben — mérsékelt mélységbe szántunk alá. A tapasztalat ugyanis azt igazolta, hogy a tavaszi vetések is akkor használják ki legjobban a szuperfoszfátot, ha az már ősszel a talajba kerül. Csak a laza, csekély tápanyagkötő-képességű talajokon volna ez kockázatos, amennyiben ilyen talajokból esetleg a téli nedvesség ki-mossa s így a műtrágya veszendőbe megy. Ilyen talajon jobb kétharmadát a tél végén, egyharmadát pedig köz-

Fejtörő

REJTETT ÁLLATNEVEK.

1. A pacsiirta Piroksa kedvenc énekes.
2. A juhászeb ragaszkodó és hit-séges állat.
3. Pista ki akart most ruccanni az utcára.
4. A príbék a rabot vette.
5. Terike szegyet ver a falba.

Megfelelő: 1. lapra; 2. rebára; 3. macra; 4. béka; 5. keszeg.

Nem gazdaságos a sertés-és baromfitenyésztés
 a törvényesen védett
Rákoshenyi baktériumölő
 nékül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULICZKY OTTÓ
 Budapest, VII, Dohány-uca 84. lísz. 2
 Árak: Demijonnal ad Budapest
 3 4 6 8 10 15 20
 3-70 4-80 7-10 9-10 10-80 16- 21-20
 Tanulmányos prospektus e lap
 olvasóinak ingyen!

Szeptember

11 VASÁRNAP

Prot. és Jás., Teodóra.

12 HÉTFŐ

Mária neve, Guidó.

13 KEDD

Notburga, Ludovika.

14 SZERDA

Szentkereszt felmag., Szerén.

15 CSÜTÖRTÖK

Fájd. Szűz, Nikodém.

16 PÉNTEK

Kornél p., Edit.

17 SZOMBAT

Sz. Fer. sebhelyei, Ludmilla.

A nappal tartalma 17-én: 12 óra 32 perc, a hét folyamán 24 perccel fogy. A hold fényváltozása: Utolsó negyed 17-én.

A tanítás kezdetére

Ellankadtak az érlelő magyar nyár tűző napsgarai. A dolgos mezők csendes pihenése kezdődik. Csak a szőlők gerezdje érik még, hogy végsőnek zárja le a magyar föld és munka együttes eredményét.

Kezdődik a felü pihéése. De benne csak a felnöttek, mert ugyanakkor megnyílik a legszebb és legdrágább magyar melegház: az iskola.

És sorban virulnak benne a gyönyörű magyar virágpalánták: a kis Mariskák, Zsófikák, Julisok, Erzsik, Terusok, s a viharálló fák csemetéi: a Jósikák, Jancsik, Ferikók, Miskák, meg a többiek mind, mind, akiknek nevét sok volna felszámolni.

S ez a melegház, akár a magyar munka folytatásának, akár megelőzőjének vesszük, mérhetetlen kincse a magyar élet jövőjének. Mert ez a pót-lás, a beteljesülés, a boldogság betelzése. A jövő biztonsága és megalapozottsága.

Szeressük és figyeljük, óvjuk és ápoljuk tőlünk telhetően minden törekvésért. A kis palántákat és csemetéket, valamint gondos kertészeiket egyaránt. Nemzetek nagysága és boldogulása dől el az iskola megértésén és felkarolásán.

Azon, hogy azt a melegházat a szeretet meleg áramlata simogatja és erősíti-e, vagy a közöny és megmenekülés hideg léghullámai hűtik le.

Istenét csak az imádja hűen, hazáját csak az szereti valóban, nemzetét az szolgálja igazán s önmaga emberi méltóságát csak az őrzi meg hiánytalanul, aki az iskola munkáját megbecsülni tudja.

A melegházat, amelyben a jövő magyar élet nő, erősödik s válik életképesé...

Mézcs János

A Nemzeti Bank adománya a Repülőalpnak. Baranyai Lipót, a Magyar Nemzeti Bank elnöke bejelentette vitéz Imrédy Béla miniszterelnöknek, hogy a Magyar Nemzeti Bank főtanácsa hatszáz ezer pengő adományoz a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalpnak. Imrédy Béla miniszterelnök az adományért levelben mondott köszönetet.

A vagyonváltás-buza ára. A pénzügyminiszter rendeletet adott, ki amelyben a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltásában felbontás fizetendő buza árat 1938 szeptember hónapra szóló érvénytelenné mértékáránként 20 pengőben állapította meg.

Gyermeket vár az albán királyné. A belgrádi lapok értesülése szerint Geraldine albán királyné gyermekét vár. A királyi pár ezért elhalasztotta tervezett felvidéki látogatását.

Száhetvennyolc község kap villamos világitást. Az iparügyi minisztérium elektrifikálási osztályán kidolgozták azokat a terveket, amelyeknek alapján rövid időn belül megtörténik az országban további 178 községnek elektromos árammal való ellátása. Abauj-Torna vármegyében 5, Borsod vármegyében 28, Győr, Moson és Pozsony vármegyékben 10, Hevesben 6, Komárom-Esztergom vármegyékben 13, Nógrád és Hont vármegyékben 9, Pest megyében 27, Somogy megyében 10, Tolna megyében 5, Vas megyében 18, Zala vármegyében 18 és Zemplén megyében 7 község kap villamosságot.

Huszonöt gyermeket lopott egy romániai asszony. A jassyi (Románia) rendőrség letartóztatott egy Barbalata Katinka nevű asszonyt, akire rábizonyították, hogy az utóbbi években nem kevesebb, mint huszonöt gyermeket lopott el, akiket vándoridőnyoknak és földműveseknek adott el. A rendőrségi kihallgatás teljesen megtörte az asszonyt, aki kijelentette, hogy maga is segítségére akar lenni a rendőrségnek az ellopott gyermekek felkutatásában, mert lelkiismeret-furdalásai vannak.

Magyar polgármestere van Nagyszalontának. A román kormány a szinmagyar Nagyszalonta polgármesterévé Szabó Jánost nevezte ki, ez az első eset, hogy kisebbségi nemzetiségű polgármestert állítottak egy város élére, az új közigazgatási rend követeztében és bevezetésére óta.

Madárvédelem szeptemberben. A Tiszajobbsági Mezőgazdasági Kamara közli, hogy szeptember hónapban a havi revízió alkalmával sok oduban bábokat vagy rovarokat fogunk találni, melyeket megsemmisítsünk. A téli rigóterítéshez szedessünk különféle bogycákat.

Halálos villámcsapás. A békéscsabai határhöz tartozó szentmiklósi pusztán hatalmas vihar vonult végig. A sötét felhőkből sűrűn csapott alá a villám és halálos szerencsétlenséget okozott. Bán Ferenc 69 éves békéscsabai kiszgáza dinnyeföldjén tartózkodott a vihar idején. Az öreg embert a zivatar éppen földjén érte, úgy, hogy már nem tudott fedél alá jutni. Egy nagy fa alá húzódott. A villám becsapott a fába és az erős légnyomás Bán Ferencet a földhöz vágta. A szerencsétlen ember elvesztette eszméletét, majd a békéscsabai kórházban behalt súlyos belső sérüléseibe.

Utonálló kifosztották egy romániai autóbuss utasait. Romániában ismét feltámadt a rablóvilág. A moldvai tartományban fényes nappal négy álarcos bandita a botosani—haraiu országúton megállította az államvasutak egyik autóbussját és ellopásztette a busz utasait. A banditák minden készpénzt és értéktárgyat elszedtek az utasoktól s 300.000 lei értékű szakkönyvekkel eltűntek a közeli erdőben. A csendőrség megindította a nyomozást a rablók közelekerítésére.

Filliceres ünnepi és vásári vonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy szeptember 11-én legalább öt-száz utas jelentkező esetében Budapestről, Dévanyárról, Biharkezesről, Mátészalkáról és Záhonnyól Debrecenbe vásári gyorsvonatot; Budapestről Sopronba ünnepi különvonatot; Budapestről Sátorajauhelyre és Pécsre filléres gyorsvonatot; Nyiregyházaól, Debrecenből, Püspökkladányból, Karcagról, Szolnokról, Hódmezvászárhegyről, Szegedről, Kiskunfélegyházáról, Kecskemétre, Ceglédre, Pécsre, Kaposvárról, Páráról, Szombathelyről, Győről, Cél-dömökről és Komáromból Budapestre filléres vásári vonatot indít.

A traktort akarta látni. — két helyen eltört a karja. Oldás János gyulai 12 éves kislány a tanévünk felmászott az egyik fára, hogy az ott dolgozó traktort jobban láthassa. Közelmenni a traktorhoz nem mert, de mivel meg akarta nézni, hát a fára mászott és onnan akarta kielégíteni kíváncsiságát. Kíváncsiságára azonban ráfizetett, mert az egyik ág, amelyre vigyázatlanul rálépett, gyengének bizonyult és letört alatta. A kislány oly szerencsétlenül esett le az aránylag elég magas fáról, hogy a le az aránylag elég magas fáról, hogy a szállították a gyulai kórházba, ahol ápolás alá vették.

Borzalmas szökőár Japánban. A japáni rendőrhatalóság közli a Tokióban és Északnyugat-Japánban pusztított tájfun veszteséglistáját. A jelentés szerint 99 ember meghalt, 69 eltűnt, 77 ember többé-kevésbé súlyosan megsebesült. Az eltűntek nagyobb része valószínűleg szintén elpusztult. 140.000 házat öntött el a víz és ezek közül 6300 lakhatatlanná vált. A vihar 17 hajót a partra vetett. A szökőár és árvíz 157.693 házat öntött el és 163 hidat sodort magával.

Gyilkosság az anyai juss miatt. Borzalmas családi dráma játszódott le szeptember elsején éjjel a fejérmeyesi Ulrichányi-tanyán. Zsoldos András 54 éves gazdálkodó letette vejét, Süködi Mihályt. Ennek testvéröccse, Süködi Imre kicsavarta a füstölő revolvert az idősebb ember kezéből és dulakodás közben a Steyr-pisztoly agyával Zsoldos Andrást többször fejbeverte, úgyhogy a gyilkost kórházba kellett szállítani. A családi dráma indítóka egy évek óta tartó pereskedés az anyai juss miatt. A családi drámát megelőző napon Réznapot tartottak Süködi Mihályék házában és ezen összegyűlt az egész család. Vita támadt, ami veszekedésre fajult és a rokonok két táborra oszlott. Voltak, akik Zsoldos Andrást pártolták, mások Süködi Mihályt, akiknek adtak igazat. A mindjártban kiélesedő ellentéteknek végül is a dörről revolver vetett véget, amely Süködi Mihály életét oltotta ki. A dráma másik áldozata, Zsoldos András haloköve felcsik a székesfehérvári kórházban. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

Az egyiptomi anyakirályné estebédje a kormányzói pár tiszteletére

Nazi egyiptomi anyakirályné öfelése szeptember 1-én este, leánya, Fauziye hercegnő, az irani trónörökös menyasszonya társaságában az egyiptomi követség helyiségeiben Magyarország kormányzója és hitvese tiszteletére szűk körű estebédet adott, amelyen a következő személyiségek voltak jelen: A kormányzói pár gyermekei: ifjú Károlyi Gyuláné grófné férjével és vitéz ifjú Horthy Miklós; Mustafa Sadek bey, Egyiptom római nagykövete; Ahmed Kadry bey, Egyiptom brüsszeli követe és felesége; Amin Rostem bey, Egyiptom budapesti ügyvivője és felesége; Mahmud Assad bey udvarmester és felesége; Rudnay Lajos Magyarország követe Egyiptomban; Scholtz Andor folyamőrkapitány, szárnysegéd; Páthy Antal alexandriai m. kir. főkonzul és felesége.

A királyné mag. kir. vendégeinek Pertis Jenő cigányzenekara zenéjével kedveskedett. Az intim estély a legjobban hangulatban ért véget.

Betört a templomba egy elszabadult oroszlan. A hollandiai Sittard községben egy vándorkirász ketrecéből megszökött oroszlan berohant a hívekkel zsúfolt Szent Mihály templomba, ahol éppen folyt a mise. A vadállat a rémült hívők feje felett hatalmas ugrásokkal a főoltárt jutott, ott azonban csodálatosképpen megporpant. A pap megörzte hidegverést és hősies bátorsággal folytatta a misemondást, de a hívők között nagy rémület támadt. A cirksusz személyzetnek sikerült a kezesség vált oroszlanát ártalmatlanná tenni és eltávolítani a templomból, úgyhogy egyetlen embernek sem esett baja.

Halálos zuhanás a megrakott szekérről. Czimmermann István 81 éves magyarszerdahelyi gazda a megrakott szekérről egy nagy zökkenőnél lezuhant. Fejével egy köre esett és szörnyethalt.

Halálos motorkerékpár-baleset. Huchthausner Lajos 22 éves budapesti elektrotechnikus motorkerékpárral a Székesfehérvár felől Budapest felé haladt az Erd község határában belefutott az ut szabdalyos oldalán haladó Németh István érdi gazda deszkával megrakott lovaskocsijába. Huchthausner lezuhant gépéről és a helyszínén meghalt. Orvosi vélemény szerint koponyaalapi törés és agyrázkódás okozta halálát. Megállapítás szerint a balesetet Huchthausner gondatlansága idézte elő.

Meggyilkolták és kirabolták egy rablógylóst. Néhány héttel ezelőtt a Jugszváliai Brodarevo mellett egy Pajtes Mile nevű elbocsátott munkás meggyilkolt és kirabolt egy ismert belgrádi mérnököt. A rablógylóskos közel 270.000 dinárt vitt magával. A rablógylóskos a csendőrség és környékbeli lakosság nem tudták elfogni, mert a földművesek rejtgették. Most váratlanul megtalálták Pajtes Mile holttestét egy környékbeli erdőben. Kiderült, hogy az őt rejtgettő két földműves álta meg és pénzét elvette. A pénz csekély hiánnyal megtalálták a rablógylóskosnál, akik a rablógylóskóstól rabolták.

Borzalmas családirtás. Szörnyű családirtás, gyújtogatást és öngyilkosságot követett el egy harminchétt éves stuttgarter férfi, aki felesége elhagyott. Szerencsétlenül házasságot kötött az aszsonnyal, napirenden volt közöttük a torzalkodás s mikor az asszony végre megszokta a dolgot és elszökött hazáról, az elhagyott férj dühöngeni kezdett és katapultával szétverte hat gyermekének fejét, akik közül a legkisebb négy, a legidősebb pedig tizenegy éves volt. A főmeggyilkosság után felgyújtotta lakását, majd autóra ülve, műhelyébe ment és azt is felgyújtotta. Végül öngyilkosságot követett el. Mikor a szomszédok a fűzet észrevették és a lakásba behatoltak, már csak a gyermekek félig megszesesedett holttestét találták meg.

KÖBE KELLENE VÉSNII...

... A magyar sors tele van tragikus zuhanásoddal, de tele van reményteljes felemelkedéssel is és nem volt olyan összeomlás a mi magyar életünkben, amely után ne következett volna be a talpraállás ...

... Egy hazát, egy társadalmat, egy nemzetet csak a vértanúság menő kötelességteljesítés kategóriás imperatívusza (határozott parancsszava) tarthat meg a jövő számára ...

Antal István dr.-nak, a debreceni repülőszerep-össállítás áldozatait felett mondott gyászbeszédéből.



Rövid
történet

A SZERENCÉS EMBER

Irta Ráthonyi János

A Hudák azt mondta neki, mikor egyszer későn jött be a hivatalába: hiába, maga egy szerencés ember, Budaykám, ha maga későn jön be reggel, akkor az öreg is csak félkilenc után jön. Maga olyan szerencés ember, hogy egy szakaszjeggyel a végállomásig utazhat. Engem — legyintett keserűen Hudák — a szakaszhatárnál úgy lelődit a kalauz, hogy azt sem mondom, mi a fene. Mért gúrcól maga itt, hisz maga szerencés ember?

Hudák még most is csóválta hozzá rosszallón a fejét, aztán újra visszazuhant az asztalra, a száraz rubrikák fölé, hogy majdnem az orrával turta a kusza sorokat.

Buday Gábornak aznap nem igen volt kedve dolgozni. Polyton az motoszkált a fejében, amit ez a Hudák mondott.

— Hisz nekem szerencsém van, — morfondirozott magában, — mert ha én későn jövök be, akkor az öregünk is későn jön; ha én nem fizetek a villamoson, a kalauz nem veszi észre. Valóban szerencsés ember vagyok! — állapította meg magáról.

Valóban, Buday élte az ilyen kis véletlenek szerencsés összetevődéséből állott: a vizsgáin is csak a szerencse csuszattatta keresztül; a feleségét sem volt szándékában nőül venni, de valahogy úgy adódott a véletlenek; hogy éppen őt vette maga mellé élettársának és igen szerencsésen.

— Maga szerencsés ember! — mondta neki mindig Hudák, felemelkedve a sok papír közül, ilyenkor még a szemüvegét is a homlokára csuszattatta. — Ha valakihez a sors ilyen kegyes, az mért nem vesz sorsjegyet? Igen, igen, Budaykám, — noszogatta őt — ne sajnálja azt a pár pengőt, csinálja meg szerencsésjét! Itt akar gúrcólni élete végéig, ha ugyan nem dobják ki az utcára! Tudja, hova dobnaknak ki bennünket? Az utcára, barátom, az utcára! Ha nekem olyan szerencsém volna, nem ülnék itt!

Nem sokat adott Hudák véleményére, de most azért mondott valamit, ami megütött benne egy hangot. Valamivel többnek érezte magát, minthogy ilyen szürke munkákba görnyessze a hátát; kultúrembernek érezte magát, akinek ha nincs kedve valamire, azt nem is csinálja. De itt? Mi jóvá vár rá? Egy jó kis asztma a poros hivatali levegőtől, egy pár gorbombaság az öregtől és legföljebb havi kettőszáz a sirig. Mert vannak az életnek izesebb ígéretei is, mint ez az iga. Egy kis szabadság, egy kis gondatlanság, jó könyvek, színház, hangversenyek. De így? Így, ha hazajut este hétkor, holtfáradtan, akkor éppen, hogy megveszörök és kis asszonykájától megkérde, hogy mi újság? Erre jut csak idő.

Aznap nem dolgozott sokat. Rendezette a fiókjait, elővette leveleit, a hivataloshangú felszólításokat, melyek az adósságokat juttatták eszébe. Rajzolgatott a mappájára, csak egy időtöltésből, vonalakat, számokat. Szavakat irt le öszefüggés nélkül, ötször is aláírkantotta Hudák nevét és mindig másképp. Aztán leirta, hogy: én egy szerencés ember vagyok és sorsjegyet fogok venni. Sorsjegyet? Letette a ceruzát. Ujjai idegesen doboltak a papíron: sorsjegyet fogok venni.

Mikor ezt közölte Hudákkal, az csak morgott valamit, hogy próbálja csak meg, egy ilyen szerencsés embernek minden sikerül.

Este korábban ment el az irodából. Az esti utcán tompa fényvel égetek a lámpák, a kod lassan szállingózott és sárba olvadott a járdákon. Az élet mintha meghalkult volna ezeken a tompa, ködszagu utcákon, még a villamosok csengése is befulladt ebbe a fojtott esti levegőbe. Buday sajnálkozva nézett végig a fáradtan hazarohanó embereken. Rabok, gon-

dolta magában, huzzák az igtát, de én? Én egy szerencsés ember vagyok, aki... holnap nyerni fogok, egy nagyobb összegű fogok nyerni. Tíz-ezret, talán, öt-ezret, de elég lesz egyelőre ezer is. Ezer pengő, ennyit kell nyerni és fogok is nyerni, — határozott saját sorsa felett, miközben megállt egy sorsjegyzület előtt. Az üzlet kirakatába nagy-nagy kerék forgott kísérteties lassúsággal, azután megállt hirtelen egy számnál. „Ez az ön szerencsés száma!” — világlott ki felette a felírás. „Huzás holnap!” Jól megnézte a számot. Nyolcvanezernégy száz kettő. Nyolc, nulla, négy, nulla, kettő. Egész érdekes! Nyolc fele négy, fele kettő. Hát persze, hogy nyerni fog!

Még pedig holnap és ezer pengőt. Mikor kijött a sorsjegyzületből, valahogy úgy érezte magát, mintha lerázta volna magáról a hétköznapiakat, melyek mint kis picókat tapadtak az idegeire. Többnek érezte magát, gazdagabbnak a gazdag emberekénél: szerencsésnek. Egy világosabb kirakat ablakának fényében megnézte magát. Nem volt valami diszes az öltözéke, egy kissé már kopott és szürke, a cipő kitaposott, pedig holnap már... Eh, mit fog ő most várni holnapig, megveszi most rögtön a régen vágyott dolgokat, a számlát majd holnap kifizeti. A nyereségből. Váltót ad róla, holnap lejárattal, mert nyerni fog, az biztos.

Gyorsan összevásárolt mindent, ami kellett. Az asszonyának egy kis kalapot, selymesfényű, lágytapintásu harisnyákat; magának is egy kalapot, egy szép ruhát, (mert már nem tudott elmenni sehová), nehéz selymnyakkendőket. Mindent, ami hamarjában kellett — előlegnek a szerencséséből.

— A számla, — tolta eléje a mély alázattal hajlongó segéd a számlát.

— Küldjék holnap a lakásomra, intézkedett Buday és aláírta a kötelezvényt: fizetendő hatszáznyolcvan pengő.

Hazafelé menet eszébe jutott Polykrates meséje. Most ő is kihívta szerencsésjét. Holnap nyerni fog. Legálább ezer pengőt.

Másnap már alig várta az újságok déli kiadását. Gyorsan végigfutotta a nyereményslistát. Nyolcvanezer... négy száz... nyolc! Ez nem az... tizennégy... ez se... Hát mi lesz? Még egyszer átrohant a számsjegyeken. Hisz neki nyerni kell, legalább ezer pengőt. Nyolcvanezer négy száz... nyolc... tiz... nem nyert.

— Hudák! Nem nyertem! — kiáltott oda az izgalomtól remegve várakozó Hudáknak. — Kellett nekem szerencse, most hibázok, mert a hat-száz pengőt? Mi? Aláírtam a váltót! Hisz én egy szerencsés ember vagyok!

A hivataloszó két borítékot tett eléje. Az egyikben a rendes havi fizetése volt. És a másikban? Elgondolkozva vágta fel a borítékot, melyen a cég levélpapírján az állt... hogy a vállalat... a nehéz gazdasági viszonyok miatt... sajnos... kénytelen az Ön állását felmondani és a felmondási idő alatti szolgáltatást eltekinteni. Végkielégítésének és törvényes felmondási idejére járó illetményeinek összegét: nyolcszázhuszonnyolc pengő husz fillért a pénztárunknál átveheti. Kiváló tisztelettel: egy pár olvashatatlan aláírás és pecsét.

Buday még délután kifizette a számlát, még egy pengő borralalót is adott a gyerekeknek.

Másnap délelőtt a délelőtti nap gyönyörű fényében lement a Váci-utcába, egy kicsit sétálni, körülnézni, mint a jómódu urak szoktak. Elegáns ruhában, frissen borotváltan rőtá a járdát, csak úgy, mint a gondatlanok, megállt a kirakatok előtt, nézelődött, mikor a sarkon Hudák fordult

be. Valami bankba szaladt, kimutatásért.

— Na, látja Buday, — köszöntötte Hudák és belékarolt — mindig mondtam én magának, hogy maga szerencsés ember!

— Én szerencsés ember vagyok! — mosolyogta maga elé fanyar ízzel a száján és megigazítva szép selymnyakkendőjét, belevegült a gondtalanul sétálók közé...

A mi költőink

A mi csikóknk...

A mi csikóknk aranyat nyert Szegeden;

A járását faj de nagyon szeretem!
Bérlő ur is bevitte hat lovát,
De mikor a vizsga megvolt,
Szidta a szent Jehovát.

Bérlő urnak van az arcán négy ablak,
De nem tudja, hogy az ostor nem
abrak.
Cssettintsek én a nyelvemmel, a pejem
Ugy repül mint a gondolat,
Ha űzi a szerelem.

Nyerget kötök nemsoká a hátára,
Ugy repülök kis angyalom láttára.
Náluk is majd díjat adnak ő bennem,
Baldog lenne bérlő ur is,
Oly szép díja, ha lenne.

TÓTH ISTVÁN
(Léva)

Lehull a...

Lehull a gyümölcs a
Fáról, ha megérik.
Férjhez megy a leány,
Ha kezét megkérlik.
Hej, de azt nem tudja
Semki se előre,
Hogy milyen asszonyka
Válik majd belőle...

Ez így volt s így is lesz.
Mig a világ meglesz.
Leányzó s legénysziv
Kell a szerelemhez.
De jól nézzük meg, kit
Viszünk az oltárhoz,
Aztán nem köthetjük
Ám a kapujához...

REMÉNYI FERENC
(Mátraszőlős)

En már nem hiszek senkinek.

Beszélhetnek hozzám csengőn
mészen.

Nem hallom szavát senkinek.
Lelkemnek nem kell több könyörgés,
Nékem már nincs hitem!... Minek?

Eddig szívem mindenkit volt.
Szép szívjózságot áldozott.
De nem kapott helyébe senmit:
Mindig, mindig csatlakozott.

Volt néha, hogy meg is öleltek
De hazug víz sarkalta őket.
Ha csókoltak: a csók hideg volt.
Magam törtetek a jövőnek!

Mindenkiben csalódtam eddig.
A lélkem mindig vesztett.
Szívem már csak marad magamnak...
En már nem hiszek senkinek!...

SZABÓ LAJOS (Budapest).

IGAZGYÖNGYÖK

A gyermek a jövő reménysége. A gyermekből fejlődik az az utód, aki-ben a nemzet és a család szakadatlan életét folytatja. Az anyák önfeláldozó szeretete áldja meg az élet legdrágább kincseivel emberi sorsunkat és nemzeti jövőnket.

Jobb távolról szeretni, mint közelről gyűlölni.

Aki nem tud nevetni ott, ahol mindenki nevet, attól félni kell.

Aki tüzel akar, annak a füstöt is el kell tűrnie.

Találja ki!

—OM = gyümölcs.

I—A = leánynév.

EP— = emberi szerv.

I—T = megfedd.

—EA = ital.

L—A = leánynév.

KA— = méhek lakása.

E—A = leánynév.

—EN = nagyon öreg.

K—R = vesztéség.

HO— = mindannyiunk féltett kincse.

A hiányzó betűket pótolva és felülről lefelé egybeolvastva, egy királyinak nevének kapjuk.

A levelezőlapra irt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni, tiz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem vesszünk figyelembe. Jutalom:

Néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfizetőbarunk tagjai és előfizetési díjhátaléuk nincs

A Találja ki! eredményét a 40-ik számban tessük közzé!

A 34-ik számban közzét rejtvény, megfejtése a következő:

A köztől számok első királyunkkal, Szent Istvánnal állanak vonatkozásban; és pedig:

969 = születésének éve,

(A rejtvényben ez az évszám — sajtóhiba következtében — tévesen jelent meg, a válaszok elbírálásakor ezt természetesen figyelembe vettük.)

1000 = királyja koronáztatása,

1038 = halála,

1083 = szentlé avatása.

Összesen mindössze 12 megfejtés érkezett be; a három utóbbi évszám jelentőségét helyesen tiz előfizetőnk jelölte meg. Jutalmat küldtünk

Tóth Pál, Szarvas,

előfizetőnk címére, aki — helyes érzeléssel megállapította, hogy az első számjegyeket is a nagy királlyal kell összefüggenie.

Egy kis mesely

A gazdag Kohn meghal és erélyesen kopogtat a mennyország kapuján. Az Ur odaküldi Szent Pétert, nézze meg, ki az? Szent Péter kinyitja az ajtót és megkérde Kohntól:

— Mit akarsz?

— Be akarok menni.

— Hohó, aztán voltak-e jó cselekedetei a földön?

— Hogyne. Egyszer találkoztam egy koldussal és adtam neki egy fillért.

— Aztán?

— Aztán egy más alkalommal egy másik koldusnak is adtam egy fillért. — Hát még mi jót tetél?

— Pár év mulva megint adtam egy koldusnak egy fillért. Szent Péter jelenti a dolgot az Urnak, mire az Ur így szól:

— Add vissza neki a három fillért és menjen a pokolba.

A nagytükör Mörickától megkérde, hogy ha felné, mi szeretne lenni? — Vitriol! — mondja Möricka. — Miért épp vitriol? — Mert mondják, hogy az minden keresztül eszi magát.

A kis Pista megnézi ujszülött testvérkéjét és így szól az anyjához: — Mama, ennek az Ernőnek nincs haja.

— Persze, hogy nincs.

— De mama, ennek az Ernőnek nincs foga.

— Hát persze, hogy nincs.

— De mama, hogy lehettél ilyen ügyetlen, egy vén embert sóstak rád.



Kérdés: 1. Édesapám egy 8 holdas szőlő megmunkálását vállalta el, kötelese-e a munkaadó őt a betegesgőnyözöbe bejelenteni? 2. Amennyiben ezt elmulasztom, betegesgőnyözést kötelezhető-e a költések megfizetésére. (Ifj. H. S., Sárospatak.) — **Felelet:** 1. Az 1907. évi XLV. tc. 1. szakasza határozza meg a gazdasági cseléd fogalmát. Eszerint pedig annak, aki legalább 1 hónapra időbéért, — de nem napbéért, — szegődik, betegesgőnyözést, a bejelentéstől számított 15 napon túl, 45 napon át, a munkaadója köteles az orvos és gyógyszer költségeket megfizetni; ugyanugy kötelese vagy 12 éven aluli gyermekkel feleségeit is.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

K. K. J., Jánosháza: A „Szabadalmozgalmom”-ra vonatkozóan írott levelem nagyrésben félreértésen alapul. Ezt a mozgalmat, valamint a részben mintaultat „Kraft durch Freude” és „Dopolavoro” mozgalmat nem lehet egy kalap alá fogni a hanyatló Róma léha szórakozásával, de a város és falu fiataljaisa körében ma divatos szórakozásokkal sem. Eppen arról van szó, hogy a fiataljais minden rétegének szabad idejét nemcsak lelket művelő, testet erősítő, tudást is gyarapító szórakozással töltse ki. Üdvözlök.



GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza 77 kg-os tiszavideki 20—20.15 felsőtiszal 19.90—20.05, dupla tiszaközi 19.95—20.05, egykebe 19.95—20.10, 78 kg-os tiszavideki 20.20—20.30, felsőtiszal 20.10—20.25, dunatiszaközi 20.10—20.30, egykebe 20.15—20.30, 70 kg-os tiszavideki 20.40—20.50, felsőtiszal 20.30—20.45, dunatiszaközi 20.45—20.55, egykebe 20.35—20.50, 80 kg-os tiszavideki 20.50—20.60, felsőtiszal 20.40—20.55, dunatiszaközi 20.45—20.55, egykebe 20.45—20.60, rozs pestivideki 14.90—15, más származású 15—15.15, zab Ia 16.40—16.50, IIa 16.25—16.35, finom buzakorpa 12.65 12.75, takarmányára Ia 17—17.20, IIa 16.80—16.90, tengeri tiszalutuli áll. 20—20.20, egyéb áll. 20—20.10, az Budapesti kizárktár 20—20.10, 8-as buzaliszt 15—15.25 pengő.

Határidőspiac. Rozs október 15—17—17.70, márciusa 16.57—16.59, tengeri szeptember 19—19.05, májusra 14.73—14.75 pengő.

Magpia. (A Mauthner Ödön Magtermelő és Magterjesztő Rt. heti jelentése.) Bitorheremagban az export megállt és míg az exportotól összességé kötelezettséget teljesen nem fedezte, a mutatkozó exportlehetőségek kihasználhatók nem lesznek. Ezért a magas áron piacon kerülő spekulációs tételek nem találnak vevőre, mert a fedezésre szoruló eladásos ilyen árak megfizetését nem teszik lehetővé. A piacon a forgalom ismét való megindulásáig csak névleges árak szerepelnek. Új termelési időteremben is megindult az üzem. Itt a termékilátások lényegesen jobbak, mint a lucerumagnál, mintán azonban a löheremag exportja az utóbbi években sem adott lehetőséget magas árképzés érvényesítésére, a spekuláció ezzel a cikkel szemben óvatosan viselkedik. Új termelési lucerumagban a rossz időjárás erősen szűkítőleg hat a spekulációs vásárlásokra, amivel szemben az exportlehetőségek egyelőre nem javulnak és a külföldön elérhető árak messze alatta vannak a jelenlegi önköltségi áraknak. Szőszöbűkőnyomában lényeges kínálat indult meg és valószínű, hogy a rozscseplés folytatásával további jelentékeny tételek kerülnek piacra. Az üzemeltetők, mert újabb export megindulásához még néhány pengőnyi árelmozdulás volna szükséges. Makkban az irányszót továbbra is szilárd, miután a termés lényegesen a várt alatti maradt; egyelőre vásárlások csak a belföldi szükséglet fedezésére történtek. — **Budapesti Ár- és Értékötzsede hivatalos jegyzése:** mészárút, 100 kg-ként, az Budapest: Káposztarepe 24—24.25, az feladótállomás: Mák 135—140, Viktória-borsó, sterilizált 17—18.50, Express 17—18, sterilizált lencse, nagyszemű 36—45, közepesemű 24—32, kizsemű 22—24, fehér szokványabb dunai 28.50—29, dunántúli 28—28.50, bitorheremag 75—78, szőszöbűkőny 39—42, csillagfűrt 11.50—11.75 pengő.

Abraaktakarmány. Árak métermázsánként Budapest: Árpakorpa 14.80, borsóhéj 19.50, borsókönkoly 16, buzakorpa 13.75—14, buzatakarmányliszt 15.75—16, halliszt 45, kókuszdióporgácsa 14.50, lenmagporgácsa 18, melasz 10, napraforgóporgácsa 15, szárított répaszelet 14.25, repceporgácsa 13, rozskorpa 13.50—13.75 pengő.

Takarmányvásár. Árak métermázsánként, pengőben: Rétsizéna Ia 7—7.50, IIa 6—6.80, IIIa 4—5.70, muharszéna 6.50—8.50, lucernaszéna 6.50—10, almossalma, rozs 3—3.50, zsupszalma 6—.

Vágómarha. Bika, tarka, Ia 69—72, kivételes 75, IIa 56—68, IIIa 48—54, ökr, magyar IIa 52—87, ökr tarka, Ia 69—76, kivételes 80—82, IIa 57—68, tehén, tarka, Ia 68—74, kivételes 76, IIa 50—67, IIIa 40—48, növendék 52—70, kivételes 73—74, kiscsontozó való 25—38 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosok. Ia belföldi jármosok (tarka) és bedillitani való tinó 60—70, Ia belföldi jármosok (fehér) 60—70, 1 1/2 éves üsző 60—74, 1 1/2 éves tinó 60—74, fiatal, friss fejostehén 70—80 fillér kg-ként.

Borju. Ia 105—108, IIa 90—104, IIIa 80—84 fillér kg-ként.

Juh. Külföldinek megfelelő, Ia fiatal ürül darabonként 50 kg súlyban 40—50, Ia fiatal bátrány, páronként legalább 80 kg súlyban 46—52 fillér kg-ként, etetésifalat után gazdaságban mázálva, 3 kg súlyúvontással.

Ló. Kőnyebbe kocsiló (híntós és jukker, stb.) 400—600, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 380—500, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 300—600, alárendelt ló 65—200, vágó ló 54—305 pengő.

Sertés. Uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 106—108, szedettsertés Ia 104—105, IIa 100—102, angol töksertés 102, félsertés szalonnával Ia 138—142, IIa 134—138, félsertés husa Ia 146, IIa 134—140 fillér kg-ként.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrcpiac árai: Marhabőr, 40 kilónál nehezebb, magyar 90—95, tarka 100—110 fillér, az 40 kilónál könnyebb marhabőr 10 fillérel olcsóbb. Tarka bikabőr 35 kg-ig marhabőrből, 36—40 kg-ig 20, 41—50 kg-ig 20, 51—60 kg-ig 30, ezen felül 40 százalékos levonás. Borjubőr, hosszú lábú 130—140, rövidlábú borjubőr 140—155, mérino juhőr, zödsúlyban 60—70 fillér kg-ként. Mészáros löbőr darabonként 10—11 P. kisebb löbőrt 10—20 százalékkal kevesebbet fizettek.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 140—156, sózott 150—200, füstölt 170—240, háj 156—172, repertó 180—220, sertészsír helybeli 160—176 fillér kg-ként.

Vad és vadhus. Fozoly 80—140 fillér darabonként.

Halpiac. Harsa, nagyság szerint 160—260, csuka 120—250, ponty 96—140, kárársz 80—100, keszeg 60—70 fillér kg-ként. Rák darabonként 10—40 fillér.

Baromfi és tojás. Blóbaromfi: Tyúk 180—350, csirke, rántani való 90—150, sitti való 140—250, ruca (sovány) 200—250 fillér darabonként. — **Leált baromfi:** Tyúk 140—180, csirke, rántani való 180—250, sitti való 160—280, ruca hízott 140—200, lud hízott 150—200, libamáj, nagy 500—700, kicsi 300—500 fillér kg-ként. Tea tojás 10 darabig 9—11, főzőtojás 7—9, apró 7—9 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefőzött tej 10, aduított 80—100, tejszín 180—200, tejföl 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 300—340, főzöttvaj 260—300, tehéntúró sovány 40—70, juh-túró 180—240, kevert túró 120—180, juh-sajt 180—220, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Zöldfű. Sárgarépa 4—16 (esom.), petrezselyem 6—24 (esom.), zeller 2—16 (darabja), kalarabé 2—6 (darabja), karfiol 40—100, vöröshagyma makói 10—14, közönséges 7—14, fokhagyma 16—32, cókia 10—20, fejeskáposzta 6—12, savanyított káposzta 23—32, kelkáposzta 8—16, vöröskáposzta 16—28, fejesallata 4—12 (darabja), torma 40—160, burgonya Göl-bába 10—12, nyári róza 10—12, Ella 8—10, tömör csiperkegomba 80—240, mezel 100—120, szefirgomba 80—140, éti vargánya 80—190, uborka, savanyított való 24—40, nagy, salátának való 10—20, zöldpaprika, apró hegyes 12—28, nagy, tölteni való 12—28, tök, főző 5—9, paradicsom 6—12, zöldbab 12—28, vajbab 12—28, zöldborsó hüvelyes 36—70, sóska 16—28, paraj tiszított 16—28, feketepeték 10—24 fillér kg-ként. Zöld tengeri darabonként 5—10 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 56—120, körte (nemes) 40—120, szilva magyaváló 24—48, nem magyaváló 28—48, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 120—300, őszibarack

fehér 40—160, piros 48—100, görögdyönye 8—12, sárgadinye, faj 10—24, csemegezőlő 40—80, közönséges szőlő 24—50, dióhéj 360—500, mogyoróbél 400—480, héjazott mandula 480—680 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 460—520, félédes 380—500, róza 320—400, mák, kék 130—200, pergetett méz 160—200, kőmennyag 200—300, szinapszám 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Borpiac. A borárak már hetek óta változatlanul egy szinten állnak. Az elmúlt hét eszőése a szőlőgyököt nagy mértékben megduzzasztotta és emiatt különösen a csemegezőlők repedezi és rothadni kezdtek. A rothadás a csemegezőlőkben eddig még csekély, a borszőlőkben pedig egész lényegtelen. Ha az eszős tovább tart, úgy nagyobb károktól kell tartani.

Szész és szeszitalok. A szeszpiacra a hét elején főleg a fogyasztási szész iránt volt élénk kereslet, de a többi szeszféleiségeket is előkelően keresték. Gyümölcspálinkából gyér volt a kínálat és az egyes pálinkafélék szilárd, tartott árcan kerülték forgalomba. A törkölypálinka 3.40, a seprőpálinka 3.40—3.50, az opepálinka 5, a szilvőróm 5.50, a barackpálinka 6.50, a borpárlat 4—4.20 pengőig terjedő áron kelt el, 10.000 literfokonként, III. táblázat szerint, + 3% forgalmi adó.

Időpenz vevéi és eladási árszáz pengőnél többre kerül szász darab: Angol font 1630—1650; dollár 337.45—341.45; kanadal dollár 332—337; holland forint 182.50—184.50 pengő. — **Szász pengőnél kevesebbre kerül szász darab:** Cseh korona 9.50—12; lenyel zloty 60—61.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 9—9.40; román leu 3—3.45; bolgár leva 3—3.60; orosz lra 16.90—17.90; svájci frank 76.45—77.35 pengő. Ezekhez az árákhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, IX. 11. Állat- és kirakóvásár: Fegyvernek, Szabadállás. **Ló- és kirakóvásár:** Szőreg. — **Hétfő, IX. 12. Állat- és kirakóvásár:** Árpás, Emőd, H. Kőszeg, Szentgyörgy, Hosszúhetény, Kismarja, Lovasbentgy, Mohács, Nagyvásony, Recsk, Rétság, Szekszárd, Vásárosnamény. **Ló- és kirakóvásár:** Bácsalmás, Győr. **Ló, marha- és kirakóvásár:** Nagyatád. **Szónyi, Kirakóvásár:** Ózd. — **Kedd, IX. 13. Állat- és kirakóvásár:** Martonvásár, Nagyvásony, Pápa. **Ló, marha- és sertésvásár:** Cegléd, Székely, Zalaegerszeg (bizonytalan). **Sertés- és kirakóvásár:** Borsodnád. **Ló, marha- és kirakóvásár:** Kehida. **Kirakóvásár:** Óriszentpéter. — **Szerda, IX. 14. Állat- és kirakóvásár:** Győrasszonyfa, Hajdúnánás, Magyar-szentiván, Pápa, Répceszemere, Városd. **Ló, marha- és sertésvásár:** Csorna, Székeshérvár. **Ló, marha- és kirakóvásár:** Tótszerdahely, Zalabakcs. — **Csütörtök, IX. 15. Állat- és kirakóvásár:** Bakony-csernye, Drávafok, Jánk, Magyarbóly, Szászvár. **Lóvásár:** Celledömök. — **Péntek, IX. 16. Állat- és kirakóvásár:** Csenget, Szentcs. — **Szombat, IX. 17. Állat- és kirakóvásár:** Szentcs, Törökoppány. **Ló, marha és kirakóvásár:** Patca.

Arany- és ezüstpenézek ára

1938 szeptember 6-án
Ezüstpenézek: 1 darab egykoronás 37.5 fillér; kétkoronás 75 fillér; ötkoronás 1 pengő 97 fillér; régi egykoronás 1 pengő 0 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 25 fillér.

Színarany kilogrammja 5800 pengő.
Színezüst kilogrammja 96 pengő.



Budapest I.

VASÁRNAP, IX. 11.
9.30: Hírek 10: Református Istentisztelet. 11: Róm. kath. Istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Operaház zenekar. 13.05: „Egészségügyi kalendárium”. (Az Országos Közegészségügyi Intézet közelméje.) 14: Hangmezek. 15: 1. „A repe kártevője”. Széjny Gusztáv m. kir. kísérletügyi asszisztens előadása. 2. „A gyepvetőmagvak elismerése”. Plukovich József m. kir. gazdasági felügyelő előadása. 15.45: Katonazene. 16.30: „Szent István király

szülővárosa”. Lepold Antal kanonok előadása. 17: Jazz. 17.30: Elbeszélés. 18: Cigányzene. 18.45: Középeurópai kupadöntő. A Ferencváros—Slavia labdarúgó-mérkőzés II. féljele. 19.40: Horányi Karola operaházi tag énekei. 20.10: „Márka”. Vígjáték. 21.50: Hírek. 22.10: Szalonzene. 23.20: Cigányzene.

Állandó közéletiek gétköznapok:

6.45: Torna, utána hangmezek. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Két felolvasás. 11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó, időjárás-jelentés. 14.40: Időjelzés, stb. 16.45: Pontos időjelzés, stb. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, IX. 12.

12.05: Szalonötz. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákfőlóra. 17: „Buzi, magyar buza”. 17.30: Dalkör. 18.10: „Jsmertelen műemlékek az Álföldön”. 18.40: Zongorahedegedzőnóták. 19.25: Operaházi Zenekar. 21.10: Cigányzene. 22: Időjárás. 22.05: Hangmezek. 23.10: Táncmezek.

KEDD, IX. 13.

12.05: Cigányzene. 13.30: Rendőrzenekar. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 17: Táncmezek. 18: „Kacinyicz fogsága”. 18.30: Fuvola. 18.50: „A hadi rádió szerepe a jövődi háborújában”. 19.20: Szalonzene. 20.10: „A gésák”. Operett. 22.05: Hírek, időjárás. 22.30: Cigányzene. 23.10: Glasnyelvű előadás.

SZERDA, IX. 14.

12.05: Zongora. 13: Hangmezek. 16.15: Diákfőlóra. 17: „A mai Portugália”. 17.30: Hárfá. 17.50: „A hatóság és a lakosság együttműködése a légóltalmatlan terület”. 18.10: Cigányzene. 19.05: Elbeszélés. 19.30: Két kispóra. „A hatványos szám”. Zenéjét szerezte Offenbach. „Djaniok”. Zenéjét szerezte Bizet. 20.40: Küllgyi negyedóra. 21.45: Hírek, időjárás. 22.10: Szalonzene. 23.10: Jazz.

CSÜTÖRTÖK, IX. 15.

12.05: Szalonzene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Előadás. 17: „Az új Imperium Romanum”. 17.30: Hubay-lemezek. 18.06: „Utazás a Csád-tavon”. 18.40: Zongora. 19.25: Hangmezek. 20: „Állatkvitellünk főbb piaci és azok igényei”. Sibelka-Perleberg Artur miniszteri titkár előadása. 20.35: Paul Géraldy verseiből. 21.20: Szimfonikus Zenekar. 22: Időjárás. 22.45: Cigányzene.

PÉNTEK, IX. 16.

12.05: Balalaika-zenekar. 13.30: Beszkárt-zenekar. 16.15: Diákfőlóra. 17: Munkátfőlóra. 17.30: Gordonka. 18.10: Szalonzene. 18.30: „A cseh-magyar válogatott labdarúgó mérkőzéséről”. 19.10: „A Szentföld és a magyar szentföld”. Zadravec István tábóri püspök előadása. 19.40: Cigányzene. 21: Film-est. 22: Időjárás. 22.05: Hangmezek. 23.10: Jazz.

SZOMBAT, IX. 17.

12.05: Ének. 13.30: Hangmezek. 16.15: Mesék. 17: Mit üzen a rádió? 17.30: Cigányzene. 18.30: Csernophon és martonfon. Két különleges hangszer bemutatása. 19: Elbeszélés. 19.25: Szalonzene. 20.20: „Barbarine”. Vígjáték. Irta Alfred de Musset. 21.50: Hírek, időjárás. 22.15: Jazz. 23.10: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, IX. 11. 11.15: Hangmezek. 15: Katonazene. 17.30: Jazz. 18: Előadás. 18.45: Zongora. 19.40: Előadás. 20.30: Hangmezek. — **Hétfő, IX. 12. 18.40:** Német nyelvtelce. 19.25: Utelrás. 20.25: Hangmezek. — **Kedd, IX. 13. 18.30:** Francia nyelvtelce. 19: Szalonzene. 19.30: Mezőgazdasági főlóra. 20.25: Zongora. 21: Hangmezek. — **Szerda, IX. 14. 18.35:** Olasz nyelvtelce. 19.10: Cigányzene. 19.30: Elbeszélés. 20.25: Hangmezek. — **Csütörtök, IX. 15. 18.30:** Ének. 18.40: Angol nyelvtelce. 19.30: Előadás. 20.30: Táncmezek. — **Péntek, IX. 16. 18.40:** Gyorsírás. 19.15: Szalonzene. 19.40: Előadás. 20.40: Hangmezek. 21.45: Időjárás. — **Szombat, IX. 17. 18:** Előadás. 18.35: Cigányzene. 19: Szalonzene. 19.30: Mezőgazdasági főlóra. 20.25: Hangmezek.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékesérsznel,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.